

Doba bronzová

Bronze Age

Bronzezeit

BOSKOVICE (OKR. BLANSKO)

Masarykovo náměstí, před č.p. 4 až č.p. 6. KLPP. Sídliště. Záchranný výzkum.

V červenci roku 2010 byl na náměstí v Boskovicích zkoumán výkop teplovodní rýhy s porušenými archeologickými situacemi vedoucí od č.p. 4 k č.p. 6. Výkop o celkové délce 18 m zachytil celkem tři pravěké a dva středověké objekty (viz kapitola Středověk, novověk) a také souvislou kulturní vrstvu, přerušenu na dvou místech recentními výkopy pro kabely. Tři pravěké objekty, všechny s hloubkou více než 1 m, patřily KLPP, u dvou z nich se jednalo o zásobní jámy s podhloubenými stěnami. Na základě keramických nálezů jsou datovány do slezské fáze KLPP. Kulturní vrstva obsahovala zlomky jak pravěké (neolit, KLPP) tak středověké keramiky.

V centru města bylo rozsáhlé sídliště KLPP zjištěno již v roce 1999 při rekonstrukci náměstí, archeologické situace z tohoto období byly zkoumány také v roce 2008 na parcele č. 81.

Zuzana Jarůšková

Literatura

Dostál, P., Štrof, A. 2001: Průzkumné práce a archeologický výzkum na Masarykově náměstí v Boskovicích. *Ve službách archeologie* II, 25–36.

Jarůšková, Z. 2010: Boskovice, Masarykovo náměstí. „Propojení teplovodů z č.p. 4 na č.p. 6“. Nálezová zpráva, Muzeum Boskovicka.

Pančíková, Z. 2010: Boskovice, Masarykovo náměstí p.č. 81. „Stavba víceúčelového objektu“. Nálezová zpráva, Muzeum Boskovicka.

Resumé

Boskovice (Bez. Blansko), Masaryk Platz, vor dem Parz. Nr. 4 - 6. Die Lausitzer Urnenfelderkultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

BRNO (K. Ú. CHRILICE, OKR. BRNO-MĚSTO)

Ulice Prokešova, Na Mlatech, U Ústavu, Pod Hejdou, parc. č. 28, 1079/1, 9/2, 1130, 149, 132 (akce A052/2010). Pravěk (doba bronzová?). Záchranný výzkum.

V souvislosti se stavební akcí „Rekonstrukce inženýrských sítí a komunikací MČ Brno – Chrlice“ proběhl v letních měsících roku 2010 archeologický dohled nad sta-

vebními a výkopovými pracemi. Dotčené území se nachází v intravilánu Chrlic, dnes jedné z městských částí Brna. Vlastní archeologický výzkum byl realizován na dvou oddělených plochách. Obě tyto plochy se nacházejí v bezprostřední blízkosti historického jádra Chrlic. Menší ze dvou zmíněných akcí proběhla v ulicích Pod Hejdou a U ústavu. Větší část stavebních prací probíhala pak v ulicích Prokešova a Na mlatech. Historicky se dotčené území nachází v zázemí původní středověké vsi Chrlice. Archeologicky je minulost Chrlic velice bohatá. Z neolitického osídlení je možno z Chrlického katastru uvést jedno sídliště kultury s moravskou malovanou keramikou. Tři známé sídlištní lokality náleží období eneolitu, pouze jednu lze však přesněji datovat do období kultury s kanelovanou keramikou. Z mladšího eneolitu jsou známa dvě pohřebiště kultury zvoncovitých pohárů a řada hrobů kultury se šňůrovou keramikou. Z dlouhého období doby bronzové jsou dosud známy z Chrlic 4 sídlištní lokality mohylové kultury a 3 velatické kultury. Z pohřebišť doby bronzové známe 4 lokality hrobových nálezů kultury únětické. Halštatskému období náleží 6 lokalit a latén reprezentují na katastru Chrlic dvě sídliště a jedno pohřebiště. Nejintenzivnější osídlení je dosud známo z doby římské, kdy lze identifikovat 9 lokalit. Jedno pohřebiště zjištěné na katastru Chrlic lze datovat do období stěhování národů (Čížmářová 1988, 82-83).

Zkoumaná část Chrlic náleží geologicky velmi pestrému území s proměnlivým geologickým podloží. Jako geologicky nejstarší bylo možné při budování stavby sledovat neogenní jílovité sedimenty (tégly) karpatské předhlubně. Na ty navazují sekvence kvartérních říčních sedimentů – písky, štěrky.

Geologická situace zjištěná archeologickým výzkumem odhalila výskyt téglů především v údolí Tuřanského potoka a v jeho nejbližším okolí. Zde jsou pravděpodobně odhaleny vodní činností toku Tuřanského potoka. Výše po svahu navazují pak kvartérní říční sedimenty (písky), které se jak v ulici Na mlatech, tak v ulici Prokešova značně liší. Geologická situace v ulici Na mlatech byla tvořena na jílovité sedimenty naléhajícími okrovými písky s patrným výrazným zvrstvením. Na ně navazoval již jen půdní horizont, místy kulturně ovlivněný. V ulici Prokešova nebyly okrové písky vůbec zachyceny. Geologický profil je tvořen opět na jílovité sedimenty nasedající tmavě hnědou písčitou hlínou, prokládanou popřípadě tmavými hlinitými písky. K vrcholu profilu nabývá hlína na plastické složce a objevují se i známky antropogenní činnosti (přítomnost mazanic, uhlíků, kostí). Výsledně přechází profil opět do půdního horizontu. Celý profil tmavých

písčitých hlín dosahuje mocnosti až kolem 3 metrů. Jižním směrem při budově základní školy v ulici Prokešova byl pozorován již jen na okrové písčité podloží naléhající půdní horizont.

Antropogenní aktivity se podařilo zachytit především v nálezových situacích ulice Na Mlatech.

V severní části ulice Na mlatech byl dokumentován řez P1. Na bázi řezu jsou patrné neogenní jílové sedimenty – tégly, na něž navazuje sled plastických a písčitých tmavě hnědých až černých hlín souvisejících snad s činností Tuřanského potoka. V rámci uložení s.j. 102 byla pozorována zvýšená koncentrace drobných mazaníc snad indikující výplň neznámého objektu. Celá uložení s.j. 102 je antropogenně ovlivněná, ze s.j. 103 pochází i dva zlomky pravěké keramiky. Stratigrafickou sekvenci řezu P1 uzavírá s.j. 104 představující snad půdní horizont.

Jižním směrem lze v ulici Na Mlatech pozorovat zvrstvení písčitých náplav. V nejvyšším bodě ulice byly pak zachyceny četné stopy pravěkého osídlení. Jedná se především o pozůstatky větších zahloubených objektů, snad zásobních jam. Ty jsou zachyceny v řezu výkopu kanalizace v profilech P3, P4 a P5. Z jejich uložení pochází opět několik zlomků pravěké keramiky. Situace zachycená v řezu P3 a P4 byla dokumentována i plošně v rámci skrývání lůžka vozovky. Přesnější datace zjištěného osídlení je vzhledem ke zlomkovitosti a množství nalezeného keramického materiálu nemožná. Lze ho snad předběžně datovat do eneolitu či doby bronzové.

Mimo zachycené zásobní jámy bylo archeologickým výzkumem v tomto prostoru dokumentováno i několik sloupových jam. Z nálezových situací sloupových jam nepochází žádný keramický materiál, který by umožnil jejich alespoň rámcové datování, lze snad předpokládat stejné stáří jako u výše zmíněných jam zásobních.

Všechny objekty v jižní části ulice Na mlatech byly zahloubeny do okrového písčitého podloží. V případě řezů P3 a P4 navazovala na situaci vrstva vyvinutého půdního typu, ve které nebylo objekty možné již rozeznat. Zcela odlišná geologická situace se nacházela v ulici Prokešova. V severní části byl ve výkopu kanalizace na bázi zachycen opět nazelenalý jíl – tégl. Na něj naléhá v celém prostoru ulice až 3 m mocný horizont písčitých a plastických tmavě hnědých až černých hlín. V dokumentovaném řezu P2 byly v horní části řezu v písčité hlíně s.j. 105 nalezeny zlomky kostí, které by mohly naznačovat antropogenní aktivity. Stratigrafická sekvence písčitých hlín zde navazovala na okrové jílovité podloží.

Nejmocnější nárůst tmavých hlín byl pozorován ve výkopu kanalizace a přípojek v křižovatce ulice Prokešova a bezejmenné ulice mířící západním směrem k Chrlíckému náměstí. V horní části řezu bylo opět patrné zkulturnění uložení ve formě drobných mazaníc a zvířecích kostí. Pravděpodobně se jedná o pozůstatek pravěkého osídlení oblasti.

Ve druhé sledované části stavby v ulici U ústavu a Pod hejdou nebylo výkopem lůžka vozovky dosaženo geologického podloží. Narušeny byly pouze archeologicky nezajímavé novověké navážky.

Petr Holub

Literatura

Čižmářová, J. 1988: Brno-Chrlice. Topografie archeologických nálezů. *Forum Brunense* 1988, 75-84.

Holub, P. 2010: Brno, rekonstrukce inženýrských sítí a komunikací. MČ Brno-Chrlice, NZ č.j. 31/10 v archivu Archaia Brno o.p.s.

Resumé

Brno (Bez. Brno-město). Chrlice. Prokešova, Na Mlatech, U Ústavu, Pod Hejdou Strasse. Bronzezeit? Siedlung. Rettungsgrabung.

BŘEST (OKR. KROMĚŘÍŽ)

„Zlámalo pole“. VS; KLPP (lužická fáze). Sídliště. Záchranný výzkum.

Během výzkumu 4 km dlouhé přípojky pro fotovoltaickou elektrárnu byly v poloze „U Františka“ odkryty 3 objekty zásobnicového charakteru z mladší doby bronzové (kultura lužických popelnicových polí). Mezi předměty pocházejícími z výkopu (keramika, kosti, uhlíky) vynikly především nálezy drobné bronzové spirálky, kamenného mlátu a drtidla. Věteřovská jáma kruhového půdorysu poskytl kromě četných zlomků keramiky také kamennou broušenou sekyrku ze zelené břidlice.

Ivan Čižmář

Resumé

Břest-Hulín (Bez. Kroměříž). „U Františka“. Věteřov Kultur. Lausitzer Urnenfelder Kultur (Lausitzer Phase). Siedlung. Rettungsgrabung.

BULHARY (OKR. BŘECLAV)

„Přední díly“. Starší a střední doba bronzová. Sídliště. Povrchový průzkum.

Na jaře 2009 byl na lokalitě Bulhary v trati „Přední díly“ v rámci získávání materiálu na bakalářskou diplomovou práci proveden ověřovací povrchový průzkum. Nálezy byly zaměřovány pomocí ručního GPS přijímače.

Lokalita se nachází na pravobřežní terase řeky Dyje ve vzdálenosti asi 400 m od okraje obce, vlevo při silnici směrem na Nejdek. Nálezy bronzových kultur v této poloze jsou známy již ze starší literatury (Klanicová 1994). V roce 1988 zde probíhal záchranný výzkum, při němž bylo ověřováno 11 objektů věteřovské skupiny (Dvořák, Peška 1991, 28). Z druhé strany silnice jsou známy nálezy tří hrobů středodunajské mohylové kultury (Hájek 1980; Měřínský, Stuchlík 1980, 368–379).

Průzkumem zde byly zjištěny narušené pravěké objekty tvořící dvě větší koncentrace, které obsahovaly větší množství keramického a osteologického materiálu, štípané industrie a mazanice. Většina keramického materiálu nebyla vhodná k přesnějšímu kulturnímu určení. Kromě misek se zataženým okrajem, jejichž výskyt není vázán na konkrétní kultury doby bronzové, se zde vyskytl i fragment soudkovitého hrnku věteřovské skupiny, který potvrzuje dřívější zprávy o výskytu věteřovských objektů v tomto prostoru (Dvořák, Peška 1991, 28). Dalším nále-

zem je fragment z výdutí s rytou a důlkovanou výzdobou (obr. 1: 1), jemuž podobný se objevil na sídlišti mohylové kultury v Křižanovicích (Stuchlík 1971, obr. 1:15). Zajímavým nálezem je z okraje vycházející hráněný lalůček (obr. 1: 2), jehož výskyt je také doložen na křižanovickém sídlišti. Lalůčky na okrajích nádob jsou ve starší době bronzové obvyklé. Ve věteřovské skupině se vyskytují nejčastěji na miskách a odtud je také mohylová kultura převzala (Tihelka 1960, 119). Do její vyspělé fáze již nepokračují. Hránění se objevuje až v mohylové kultuře (Stuchlík 1971, 142).

Na lokalitě bylo nalezeno také 6 kusů štípané industrie. Surovinově převládá rohovec typu Krumlovský les, varieta II, po jednom exempláři jsou zastoupeny Krumlovský les, varieta I a chalcedonová zvětralina. Ve třech z šesti případů jde pouze o úštěpy, dále se vyskytla korová čepelka s retuší a škrabadlo. Klasický starobronzový segment (vyskytující se ojediněle i ve střední době bronzové), vycházející technologicky a morfologicky z industrie zvoncovitých pohárů, se zde neobjevil. Příslušnost ke starobronzové industrii nepotvrzuje ani škrabadlo, neboť ta se ve starší době bronzové objevují výjimečně. Naopak využívání rohovce typu Krumlovský les je pro bronzové kultury příznačné (Kopacz, Šebela 2006, 176).

Na základě analogií se sídlištěm v Křižanovicích soudím, že i toto sídliště spadá do časně fáze středodunajské mohylové kultury ve stupni BB1.

Tereza Rychtaříková

Literatura

- Klanicová, E. 1994:** Archeologické lokality na katastru obce Bulhary. *Jižní Morava* 30, 204–224.
- Dvořák, P., Peška, J. 1991:** Záchraný výzkum u Bulhar (okr. Břeclav). *Přehled výzkumů* 1988, 28.
- Hájek, L. 1980:** Rkp. nálezové zprávy č. 523/80. Uloženo: Archiv nálezových zpráv, Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
- Měřínský, Z., Stuchlík, S. 1980:** Hroby kultury se zvoncovitými poháry a středodunajské mohylové kultury v Bulharech, okr. Břeclav. *Archeologické rozhledy* 32, 368–379.
- Stuchlík, S. 1971:** Příspěvek k poznání počátku mohylové kultury na Moravě. *Archeologické rozhledy* 23, 140–146.
- Tihelka, K. 1960:** Moravský věteřovský typ. *Památky archeologické* 51, 27–135.
- Kopacz, J., Šebela, L. 2006:** *Kultura unietycka i grupa wieterzowska na Morawach na podstawie materiałów krzemieniarskich*. Kraków.

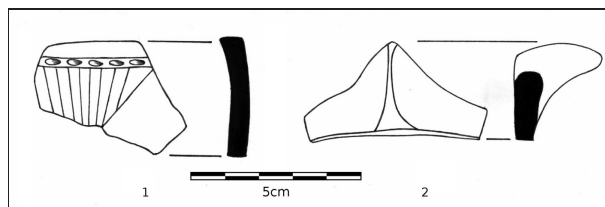
Resumé

Bulhary (bez. Břeclav) „Přední díly“. Ältere und Mittlere Bronzezeit. Siedlung. Oberflächensammlung.

ČECHY (K. Ú. ČECHY, OKR. PŘEROV)

Extravilán obce. „Hanák“. Mladší doba bronzová (KLPP). Kulturní vrstva. Záchraný výzkum.

V rámci realizace protipovodňových a protitrozničních opatření v k.ú. Čechy byl na podzim r. 2010 pracov-

Obr. 1. Bulhary. Výběr nálezů.

Fig. 1. Bulhary. Selected finds.

níky Archaia Olomouc zajišťován záchraný archeologický výzkum při provádění zemních prací a s nimi souvisejících zemních úprav při realizaci retenční nádrže určené k transformaci povodňové vlny. Obec Čechy u Přerova se rozkládá cca 7 km jihovýchodně od Přerova na levém břehu říčky Moštěnky, ve zvlněné krajině předhůří Podbeskydské pahorkatiny v průměrné nadmořské výšce 226 m. Zájmová plocha je situována při severozápadním okraji intravilánu obce v trati Hanák, situované severně nad komunikací Přerov – Bystřice pod Hostýnem. V rámci budování ZV výkopu pro založení tělesa zemní hráze byla provedena dokumentace odkrytých profilů stavby retenční nádrže. Hráz je situována v dolní partii původního mělkého údolí s protékající méně vydatnou vodotečí a byla v minulosti zanášena svahovým splachem. Na podložní vrstvy tuhé žlutohnědé spraše a sprašové vrstvy se slabou příměsí prachové hlíny nasedá, v úrovni cca 228,60 m n.m., 0,60 m mocná kulturní vrstva šedočerné jílovité hlíny. Z této vrstvy byla vyvzorkována menší kolekce fragmentů keramiky ml. doby bronzové. Jedná se především o části výdutí a dna menších nádob. Archeologické objekty nebyly rozlišeny. Tato stratigrafická jednotka je překryta mocným souvrstvím svahových sedimentů tvořených tuhou šedou až šedohnědou jílovitou hlínou s ojedinělým výskytem drobných kousků mazanice a blíže nespecifikované pravěké keramiky. Nálezové okolnosti svrchních svahových sedimentů signalizují existenci blíže nespecifikovaného pravěkého osídlení situovaného severovýchodně nad předmětnou plochou stavby.

Zdeněk Schenk, Jan Mikulík

Literatura

- Červinka, I. L., 1902:** *Morava za pravěku*. Vlastivěda moravská. Brno.
- Peška, J., Bém, M. 1999:** Domaželice (okr. Přerov). *Přehled výzkumů* 1995–1996, 277. Brno.

Resumé

Čechy (Kataster Čechy u Přerova, Bez. Přerov). Außenbereich. „Hanák“. Jüngere Bronzezeit. Die Lausitzer Urnenfeldkultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

ČEJKOVICE (OKR. HODONÍN)

Masarykova ulice, Templářská ulice. Velatická fáze KSPP. Sídliště. Záchraný výzkum.

48°54'17.827"N a 16°56'33.254"E (WGS-84), před bočním vstupem do kostela sv. Kunhuty – souřadnice 48°54'18.702"N a 16°56'34.16"E (WGS-84) a dále pak

v ul. Templářská před domem č. p. 78 – na souřadnici 48°54'19.977"N a 16°56'34.418"E (WGS-84).

V rámci záchranného archeologického výzkumu při rekonstrukci kanalizačního řadu a při pokládce elektrických kabelů v centru obce Čejkovice, došlo v letech 2008–2009 k objevení čtyř zahluubených sídlištních objektů datovatelných do velatické fáze KSPP (srov. kap. Středověk a novověk). Objevené sídlištní objekty se nacházely v ul. Masarykova, před domem č. p. 82. Za pozornost stojí zejména čtvrtá jáma objevená před kostelem, v místech zrušeného farního hřbitova – souřadnice 48°54'18.551"N a 16°56'34.952"E (WGS-84). Plošně zkoumaná jáma o průměru cca tři metry, s hloubkou dna 2,3 m pod povrchem, měla výrazně šikmé, směrem ke dnu konicky rozšířené stěny. Nade dnem byla do otvoru ve stěně vsazená zvřecí kost, upěchovaná zeminou a utěsněná kamenem (obr. 2).

Lokalita nacházející se na pravém břehu potoka Průšanky je známa od roku 2001, kdy zde byla plošně dokumentována jedna zásobní jáma těžby kultury (Šůtora 2001).

Templářská ulice, parc. č. 5237. Velatická fáze KSPP. Sídlištní vrstva. Záchranný výzkum.

V roce 2009 proběhl při výstavbě parkoviště na pozemku parc. č. 5237 záchranný archeologický výzkum při němž byla narušena sídlištní vrstva s nálezy keramiky náležející velatické fázi KSPP (srov. kap. Eneolit, Středověk a novověk).

František Kostrouch

Literatura

Šůtora, P. 2001: Nálezová zpráva. Výstavba rodinného domu na par. č. 95 a 4856/6 v k. ú. Čejkovice. Archiv MM Hodonín.

Resumé

Čejkovice (Bez. Hodonín). Masarykova Str., Templářská Str. Velatice Phase der Urnenfelderkultur an der mittleren Donau. Siedlung. Rettungsgrabung.

Čejkovice (Bez. Hodonín). Templářská Str., Parz. Nr. 5237. Velatice Phase der Urnenfelderkultur an der mittleren Donau. Siedlungsschicht. Rettungsgrabung.

ČERNÁ HORA (OKR. BLANSKO)

„Selkov“. SMK. Sídliště. Záchranný výzkum.

Během záchranného výzkumu byla na polykulturní lokalitě „Selkov“, na katastru městyse Černá Hora (viz kap. Neolit), zjištěna také sídlištní aktivita ve střední době bronzové, a to díky keramickým nálezům keramiky středodunajské mohylové kultury, které se vyskytly v jednom ze sídlištních objektů.

Marek Lečbých

Resume

One settlement feature belonging to the Middle Danube Tumulus Culture was excavated during a continuing rescue excavation in Černá Hora.

Obr. 2. Čejkovice, Masarykova ulice. Detail vsazené zvřecí kosti ve stěně sídlištní jámy.

Abb. 2. Čejkovice. Masarykova Strasse. Detail der Vorratsgrube.

HODONÍN (OKR. HODONÍN)

Masarykovo náměstí. Doba bronzová. Sídlištní vrstva. Záchranný výzkum.

Záchranný archeologický výzkum probíhal od konce září 2007 do ledna 2008 v souvislosti se zemními pracemi prováděnými v rámci 1. etapy revitalizace historického centra města (srov. kap. Středověk a novověk). Výzkumem byla dotčena jižní část náměstí, přesněji prostor mezi kostelem sv. Vavřince a radnicí, střed dokumentovaného prostoru leží na souřadnici 48°50'55.239"N a 17°7'42.395"E (WGS-84). Nejstarší aktivity ve zkoumaném prostoru lze na základě keramických nálezů zařadit rámcově do doby bronzové, pravděpodobně do velatické fáze KSPP. Většina nálezů pochází z homogenní vrstvy nad podloží, kterou tvoří světlý hnědý písek. Keramika byla nalezena také jako intruze v mladších středověkých vrstvách a v zásypech raně středověkých hrobů. Archeologické nálezy z doby bronzové byly v tomto prostoru objeveny při záchrane mladohradištních hrobů před radnicí již v roce 1973 (Klanica 1974).

Rybářská ulice. Doba bronzová. Sídlištní vrstva. Záchranný výzkum.

Při záchranném archeologickém výzkumu vyvolaném stavbou inženýrských sítí v místní části Rybáře byla zachycena v několika místech Rybářské ulice sídlištní vrstva s keramickými zlomky datovanými prozatím rámcově do doby bronzové (srov. kap. Středověk a novověk). Doklady pravěkého osídlení někdejšího hodonínského ostrova na řece Moravě zde byly v roce 2009 objeveny vůbec poprvé. Nalezená keramika má stejný charakter jako v prostoru kolem hodonínského náměstí a přilehlých ulic.

Masarykovo náměstí, Národní třída, Dobrovolského ulice, Měšťanská ulice, Sadová ulice. Doba bronzová. Sídlištní vrstva. Záchranný výzkum.

V souvislosti s výstavbou plynovodu v centru Hodonína byly při záchranném archeologickém výzkumu v roce 2009 objeveny doklady osídlení z doby bronzové (srov. kap. Středověk a novověk). Převážně atypické zlomky keramiky, sporadicky se vyskytující v dokumentované sídlištní vrstvě, nasedající přímo na podloží, vy-

razně rozšířily území s osídlením v době bronzové v centru Hodonína.

Masarykovo náměstí, Národní třída. Doba bronzová. Sídlištní vrstva. Záchranný výzkum.

Při záchranném archeologickém výzkumu na Masarykově náměstí a na Národní třídě, vyvolaném v letech 2008–2010 rekonstrukcí kmenové stoky s novými domovními přípojkami a výstavbou přípojky NN k morovému sloupu, se podařilo plošně i na stěnách výkopů dokumentovat homogenní sídlištní vrstvu nad podloží, obsahující nepočetné kumulace drobných fragmentů keramických nádob (srov. kap. Středověk a novověk). Soubory zastoupené většinou atypickými zlomky lze rámcově datovat do doby bronzové, pravděpodobně do velatické fáze KSPP.

František Kostrouch

Literatura

Klanica, Z. 1974: Mladohradištní pohřebiště v Hodoníně (okr. Hodonín). *Přehled výzkumů* 1973, 74.

Resumé

Hodonín (Bez. Hodonín). Masarykovo Platz. Bronzezeit. Siedlungsschicht. Rettungsgrabung.

Hodonín (Bez. Hodonín). Rybářská Str. Bronzezeit. Siedlungsschicht. Rettungsgrabung.

Hodonín (Bez. Hodonín). Masaryk Platz, Národní Str., Dobrovolského Str., Měšťanská Str., Sadová Str. Bronzezeit. Siedlungsschicht. Rettungsgrabung.

Hodonín (Bez. Hodonín). Masaryk Platz, Národní Str. Bronzezeit. Siedlungsschicht. Rettungsgrabung.

HOLEŠOV (K. Ú. VŠETULY, OKR. KROMĚŘÍŽ)

Palackého ul. Doba bronzová, VS, KLPP. Sídliště, pohřebiště. Záchranný výzkum.

Výzkum probíhal při stavbě obchodního centra TESCO v Holešově. Polohu výzkumu lze určit na mapě ZM ČR 1:10 000 25-31-09 koordináty 310/165 od Z/J s.č. Na ploše bylo mimo jiné odkryto 11 sídlištních objektů datovaných rámcově do doby bronzové, další čtyři lze přiřadit k období věteřovské skupiny a jeden ke kultuře lužických popelnicových polí. Dále zde byl zachycen ženský kostrový hrob – nebožtík na levém boku ve skrčené poloze – ze kterého však nepochází žádný hrobový inventář.

Palackého ul. KLPP (lužická fáze). Sídliště, pohřebiště. Záchranný výzkum.

Během budování přípojky nízkého napětí pro budoucí garáže kamionové dopravy (ZM ČR 1:10 000 25-31-09 v okolí bodu 60/290 od Z/J s.č.) byla ve výkopu kromě zásobní jámy z doby bronzové objevena větší keramická nádoba s otvorem ve spodní části obsahující menší počet spálených lidských pozůstatků. Jedná se o součást urnového pohřebiště datovaného do kultury lužických popelnicových polí, jehož část (celkem osm žárových pohřbů v nádobách) byla opodál zkoumána již v roce 2009.

Ivan Čížmář

Obr. 3. Holešov-Všetuly. Žárový hrob

Abb. 3. Holešov-Všetuly. Brandsgrab

Resumé

Holešov-Všetuly (Bez. Kroměříž). Palackého Strasse. Bronzezeit. Věteřov Kultur. Lausitzer Urnenfelder Kultur (Lausitzer Phase). Siedlung. Gräberfeld. Rettungsgrabung.

Holešov-Všetuly (Bez. Kroměříž). Palackého Strasse. Lausitzer Urnenfelder Kultur (Lausitzer Phase). Siedlung. Gräberfeld. Rettungsgrabung.

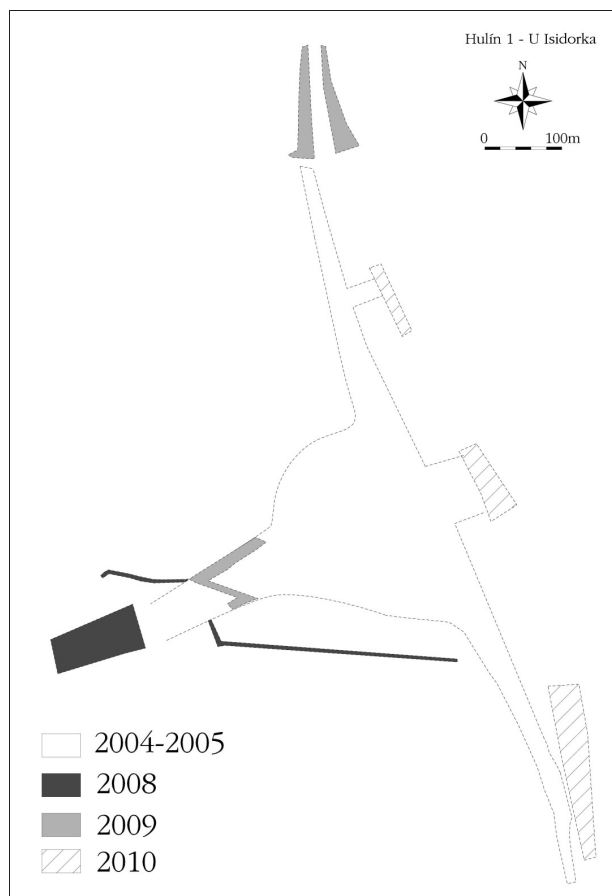
HULÍN (OKR. KROMĚŘÍŽ)

„U Isidorka“ (výzkum Hulín 1). Starší doba bronzová, VS, slezská fáze KLPP. Sídliště, kulturní vrstva, pohřeb v sídlištní jámě. Záchranný výzkum.

Dokončení předstihového a záchranného výzkumu z let 2004–2005 a 2008–9 (Berkovec, Peška 2005; 2006; Daňhel 2010; Tajer 2009). V závěrečné sezóně 2010 (duben–srpen) byly práce na stavbě dálnice D1 a víceúrovňové křižovatky ukončeny a zbývalo pouze rekultivovat původní silnici I/55 v délce cca 1,2 km. Záchranný výzkum proběhl ve třech úsecích (obr. 4). Celkem se podařilo prozkoumat 130 objektů a v jižním úseku 72 čtverců (1120 m²). Většina z objektů se byla koncentrována v rovněž v jižním úseku. Zde archeologické situace narušoval průběh silnice až do úrovně cca 0,20 m nad podloží a na samém jižním konci byly objekty zničeny novověkým úvozem (viz kapitola Středověk a novověk). Výzkum v roce 2010 navýšil celkový počet objektů na 1091, přičemž počet hrobů zůstal zachován na 108.

Mimo ojedinělých dokladů staršího osídlení zaujímala výraznou komponentu věteřovská skupina se zásobními jámami. Uzavřená skupina objektů se koncentrovala při okraji severního úseku. Dále byly jámy (i obecně starobronzové) rozptýleny po ploše jižního úseku. V několika objektech bylo opět přítomny celé vrstvy lastur říčních škeblí.

Na dně charakteristické starobronzové zásobní jámy č. 1027 byla vypreparována dvojice skrčených koster (obr. 5). Výplň jámy byla silně zvrstvená a obsahovala pouze několik střepů rámcově datovatelných do starší

Obr. 4. Hulín - „U Isidorka“. Schéma jednotlivých etap výzkumu.

Abb. 4. Hulín - „U Isidorka“. Schema einzelnen Grabungsetapen.

doby bronzové. Oba skelety ležely v orientaci SSZ–JJV. Ženská kostra 1823 byla uložena ve skrčené poloze na pravém boku. Kostí horních končetin měla ohnuty v loktech. Levá ruka tak směřovala pod bradu a pravá před lebku, kde na ní spočívala lebka dítěte. Na levé týlní kosti ženské lebky byla objevena vlasová ozdoba z dvojitého drátu se zpětnou kličkou a zlomky bronzové drátěné ozdoby. Třetí vlasová ozdoba z dvojitého drátu se zpětnou kličkou se nacházela v oblasti kolen (asi souvisí se zlomkem na lebce). Skelet dítěte 1822 ležel v silně skrčené poloze na levém boku a částečně překrýval kosti předloktí a ruky ženské kostry 1823. Zásobní jáma č. 1027 s dvojítm pohřbem je již pátým příkladem starobronzových pohřbů na sídlištích z referovaného výzkumu (Berkovec, Peška 2005a, 62, obr. 12; Daňhel, Pankowská 2010, 114).

Výzkumná sezóna také pomohla negativně vymezit východní rozsah eneolitických a starobronzových pohřebišť v lokalitě „U Isidorka“ (Berkovec, Peška 2005, obr. 1; Daňhel 2010a).

Další komponentou se stalo sídliště slezské fáze kultury lužických popelnicových polí, které zaujímalo většinu z objektů zkoumaných v roce 2010. Objekty se koncentrovaly v jižním úseku a navazovaly tak slezské sídliště v jižním rameni výzkumu zkoumané v letech 2004/2005 (Berkovec, Peška 2005; 2006). V porovnání s věteřov-

Obr. 5. Hulín - „U Isidorka“. Pohřby 1822 a 1823 na dně zásobní jámy 1027.

Abb. 5. Hulín - „U Isidorka“. Begräbnisse 1822 und 1823 am Boden der Vorratsgrube 1027.

skými objekty bylo možno pozorovat mělčí zásobní jámy, ale vyskytly se i hliníky a jámy jiného charakteru, snad zahloubené půdorysy obydlí. Výplň byla často promísená uhlíky a mazanicí. Kromě obvyklých keramických nálezů zmíníme několik bronzových jehel, jehlic a šípku. Nálezy bronzoviny nepřímou ukázkou, že zde docházelo k zpracování bronzu.

Vlivem narušení silnicí se ze zkoumané kulturní vrstvy zachovala pouze spodní část o mocnosti okolo 0,2 m, která v menší obsahovala nálezy uvedených komponent doby bronzové a také horní části objektů, které se do ní zahlubovaly.

Miroslav Daňhel

Literatura

- Berkovec, T., Peška, J. 2005:** Hulín (okr. Kroměříž). *Přehled výzkumů* 46, 231, 242–243.
- Berkovec, T., Peška, J. 2005a:** Starobronzová sídliště a pohřebiště v Hulíně – U Isidorka. In: Bém, M., Peška, J. (eds.): *Ročenka 2004*, Olomouc, 44–67.
- Berkovec, T., Peška, J. 2006:** Hulín (okr. Kroměříž). *Přehled výzkumů* 47, 127–128, 142, 155.
- Daňhel, M. 2010:** Hulín (okr. Kroměříž). *Přehled výzkumů* 51, 334–335.

Daňhel, M. 2010a: Věteřovský hrob s vnitřní konstrukcí z Hulína – „U Isidorka“. In: Bém, M., Peška, J. (eds.): *Ročenka 2009*, Olomouc, 118–138.

Daňhel, M., Pankowská, A. 2010: Pohřby na sídlišťích ze starší doby bronzové z Hulínska. *Živá archeologie/REA Supplementum 3* „Hroby na sídlišťích“, 113–124.

Tajer, A. 2009: Hulín (okr. Kroměříž). *Přehled výzkumů* 50, 286, 309–310.

Resumé

Hulín (Bez. Kroměříž). „U Isidorka“ (Hulín 1). Ältere Bronzezeit, Věteřov Gruppe, schlesische Fase lausitzer Urnenfeldkultur. Siedlung, Kulturschicht, Begräbnis in Siedlungsrube

HULÍN (OKR. KROMĚŘÍŽ)

„Višňovce“. Věteřovská skupina, velatická fáze KSPP. Sídliště. Záchranný výzkum.

Od února do června 2010 proběhla třetí etapa výzkumu na nově budované komunikaci RK55 v místě pod zrušenou částí silnice Hulín–Holešov (Kalábek 2008; Kalábek, Kalábková, Peška 2009). Na sídlišti bylo prozkoumáno 191 objektů (celkem 3829) viz. kapitoly Neolit, Eneolit, Doba železná, Doba římská, Středověk a novověk. Lokalita leží na jižním svahu mírného návrší východně od Hulína ohraničeného na severu říčkou Rusavou a na jihu potokem Žabínek. Lokalitu s nadmořskou výškou 193–198 m lze identifikovat v mapě MZ 1:10 000, list 25-31-08, v souřadnicích Z s.č.: J s.č.: 125 mm : 244 mm, 150 mm : 238 mm, 196 mm : 220 mm.

Sídlištní nálezy věteřovské skupiny se koncentrují na temeni lokality jednak v klasických zásobních jamách a jednak v jednom nepravidelném hliníku. Zásyp jedné zásobní jámy, která je v superpozici s další zásobní jamou téhož věteřovského stáří, byl vyplněn velkými kusy přepálené keramiky, mazaníc a obilkami. Velatická fáze KSPP zaujímá stejnou polohu jako sídliště věteřovské skupiny. Převážně keramický materiál pochází ze sedmi zásobních jam, výjimku tvoří jedna mělce zahloubená chata (obj. 3782) s pozůstatky kúlové konstrukce na dně. Chata s půdorysem nepravidelného obdélníka byla orientována V–Z s rozměry 3,8×2,5×0,36 m. Ze zásypu chaty pochází kromě hojné keramiky a mazanícové destrukce i několik tkalcovských závaží.

Marek Kalábek

Literatura

Kalábek, M. 2008: Hulín (okr. Kroměříž), „Višňovce“. *Přehled výzkumů* 49, 308.

Kalábek, M., Kalábková, P., Peška, J. 2009: Hulín (okr. Kroměříž), „Višňovce“. *Přehled výzkumů* 50, 285–286.

Resumé

Hulín (Bez. Kroměříž). „Višňovce“. Věteřov Gruppe, velatice Phase der mitteldonauländiger Urnenfelderkultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

HULÍN (K. Ú. ZÁHLINICE, OKR. KROMĚŘÍŽ)

Intravilán obce. KLPP. Sídliště. Záchranný výzkum.

Při sledování přeložky plynovodu na jižním okraji místní části Záhlínice (ZM ČR 1:10 000 25-31-13 mezi body 163/286 a 153/282 od Z/J s.č.) byl v rýze zachycen mimo jiné také zahloubený objekt datovaný do mladší doby bronzové.

Ivan Čížmář

Resumé

Hulín-Záhlínice (Bez. Kroměříž). Innenbereich. Lausitzer Urnenfelder Kultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

CHVALČOV (OKR. KROMĚŘÍŽ)

„Hostýn“ KLPP. Kulturní vrstva, Záchranný výzkum.

Při záchranném výzkumu probíhající při rekonstrukci dlažby v bazilice byly v kulturní vrstvě nalezeny zlomky keramiky a bronzový slitek patřící kultuře lužických popelnicových polí (podrobněji viz Chvalčov – kapitola středověk, novověk).

Ivan Čížmář

Resumé

Chvalčov (Bez. Kroměříž). „Hostýn“. Lausitzer Urnenfelder Kultur. Kulturschicht. Rettungsgrabung.

JOSEFOV (OKR. HODONÍN)

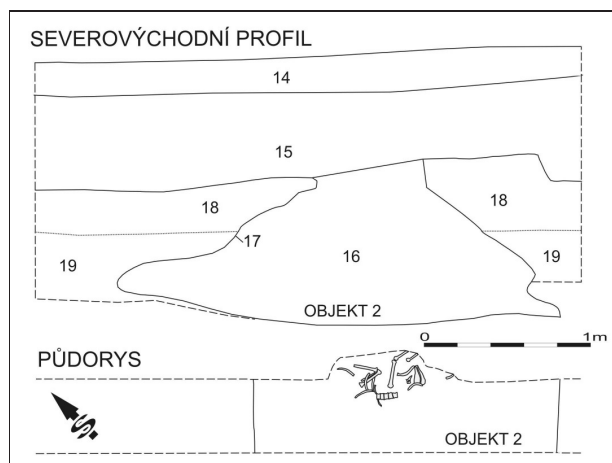
Ulice Záhumenní, ulice Za Dvorem. Starší doba bronzová. Sídliště. Záchranný výzkum.

Během srpna roku 2008 narušil výkop pro vodovod v severovýchodní části obce Josefov dva zahloubené objekty datované do starší doby bronzové. První se nacházel před domem č. p. 105 v ul. Záhumenní, na souřadnici 48°50'8.22.641"N a 17°0'45.008"E (WGS-84). Na jeho dně v hloubce 2,4 m se do výšky téměř 0,4 m nacházela neidentifikovatelná krusta s poměrně bohatým výskytem zlomků keramických nádob a zvířecích kostí. Jelikož se objekt nachází přes 200 m od nejbližšího archeologického naleziště, máme tak před sebou patrně novou lokalitu ze starší doby bronzové. Druhý zahloubený objekt byl narušen v ul. Za Dvorem před domem č. p. 109, na souřadnici 48°50'26.321"N a 17°0'36.005"E (WGS-84). Dno objektu se nacházelo v hloubce 1,6 m pod současným terénem. Na samotném dně byla odkryta neporušená kostra psa (obr. 6). Tento objekt leží v těsné blízkosti polykulturní lokality v trati Záhumenní, která byla v 50. a 60. letech 20. století plošně systematicky zkoumána. Oba nově nalezené objekty sídlištního charakteru se nacházejí ve vzdálenosti 230 m od sebe.

František Kostrouch

Resumé

Josefov (Bez. Hodonín). Záhumenní Strasse, Za Dvorem Strasse. Ältere Bronzezeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

Obr. 6. Josefov. Zahloubený objekt s kostrou psa na dně.
Abb. 6. Josefov. Der Vorratsgrube mit dem Skelett eines Hundes.

Obr. 7. Moravany. Kostrový pohřeb v zásobní jámě.
Fig. 7. Moravany. A Skeleton Grave in a Storage Pit.

LITOVEL (K. Ú. NASOBŮRKY, OKR. OLMOUC)

KLPP, doba laténská. Sídliště. Povrchový sběr.

Lokalizace: plocha mezi body: X=1 109 676; Y=559 340; X=1 109 805; Y=559 277; X=1 110 068; Y=559 581; X=1 109 954; Y=559 703 (JTSK).

Během jarních měsíců roku 2010 byla prováděna archeologická prospekce, a to metodou povrchového sběru. V jihovýchodní části katastru obce Nasobůrky, těsně při železniční trati, byla objevena polykulturní lokalita (viz též kapitola Neolit, Doba železná). Z množství nalezené keramiky bylo cca 90 zlomků možno rámcově datovat do období KLPP. Šlo převážně o výduti a několik okrajů z různých velikých nádob.

Za laskavou konzultaci děkuji paní Mgr. Pavlíně Kalábkové, Ph.D.

Karel Faltýnek

Resumé

Litovel (Kataster Nasobůrky, Bez. Olomouc). MBK, Lausitzer Urnenfelderkultur, Laténezeit. Siedlung. Oberflächensammlung.

MIKULČICE (OKR. HODONÍN)

Intravilán obce, parc. č. 19. Doba bronzová. Sídlištní vrstva. Záchranný výzkum.

V rámci plošného odkryvu při záchranném archeologickém výzkumu na parc. č. 19 v Mikulčicích se v kulturní vrstvě, v kumulacích a coby intruze mladších kontextů, podařilo nalézt zlomky keramických nádob náležející pravděpodobně době bronzové (srov. kap. Doba železná, Středověk a novověk).

František Kostrouch

Resumé

Mikulčice (Bez. Hodonín). Intravilan der Gemeinde, Parz. Nr. 19. Bronzezeit. Siedlungsschicht. Rettungsgrabung.

MORAVANY (OKR. BRNO-VEKOV)

Ul. Modřická. Pravěk. ÚK. Sídliště. Záchranný výzkum.

V průběhu záchranného archeologického výzkumu v Moravanech byla při stavbě skladového areálu firmy Stavtrans s.r.o. zjištěna archeologicky pozitivní situace. Zkoumaná lokalita se nachází ve východní části katastru Moravan, nad levým břehem Moravanského potoka, u silniční komunikace spojující Moravany s obcí Modřice (ulice Modřická). Jižní svah, na kterém se fragment prozkoumaného pravěkého sídliště nacházel, má nadmořskou výšku 220 m. Přesná poloha staveniště je na ZM ČR 1:10 000, list 24-34-09, určena body o souřadnicích 419:186 mm od Z:J s.č. Na skrytém prostoru staveniště se podařilo identifikovat tři zahloubené zásobní jámy pravěkého stáří. Jelikož se ze dvou objektů podařilo získat jen málo průkazných zlomků hrubé keramiky, lze tyto jámy zařadit obecně do pravěku s možným přesnějším zařazením do starší doby bronzové. K tomuto datování nás případně opravňuje i skutečnost, že ve třetí prozkoumané zásobní jámě se vyskytla výraznější kolekce keramiky datované do únětické kultury. Při dobírání druhé poloviny objektu byl u dna jámy, při okraji zahloubené stěny, nalezen kostrový pohřeb dospělého jedince (obr. 7), pravděpodobně muže subtilní postavy, zeměděle ve věku 40–45 let (antropologický posudek J. Kala). Vzhledem k dosavnímu stavu archeologického bádání na katastru Moravan, můžeme výsledky tohoto záchranného výzkumu považovat za významný doklad pravěkého osídlení v nejbližším okolí obce.

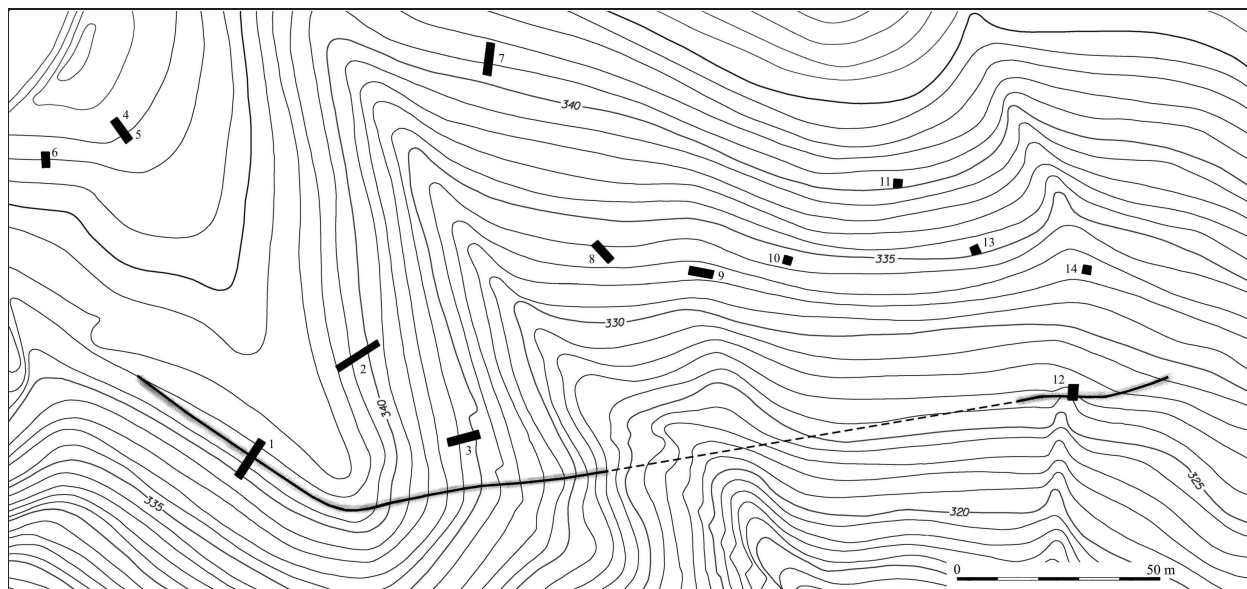
Marek Lečbych

Resume

Three storage pits belonging to the Únětice Culture were excavated during a rescue excavation in Moravany.

NĚMČICE NAD HANOU (OKR. PROSTĚJOV)

Komenského náměstí, kostel sv. Máří Magdalény; parc. č. 82. KLPP (?). Sídliště (?). Záchranný výzkum.

Obr. 8. Olbramovice „Leskoun“. Výřez z plánu jižního předpolí lomu, vyznačen hrubě zaměřený relikt opevnění a poloha sond 1–14.

Abb. 8. Ausschnitt aus der Karte – Vorfeld des Steinbruches mit Befestigung und Lage der Schnitten 1–14.

V souvislosti s prováděním plánovaného projektu obnovy podlah v lodi kostela sv. Máří Magdalény v Němčicích nad Hanou se v srpnu a září 2010 uskutečnil záchranný archeologický výzkum. Sledovaný prostor se nachází na Komenského náměstí (parc. č. 82) v jižní části historického jádra města v nadmořské výšce 202 m. (podrobněji o výzkumu kap. Středověk a novověk)

V interiéru kostela, u jižní boční kaple, byla sondou S3 odkryta středověká a pravěká kulturní vrstva, dokládající osídlení prostou lidem kultury lužických popelnicových polí. Jednalo se o černošedou tuhou plastickou hlínu (s. j. 109), jejíž povrch se nacházel v hloubce 0,65 cm pod dlažbou kostela. Ve svrchní části obsahovala keramiku datovanou do 13. století, ve spodní (-0,8 m) pak materiál pravěkého stáří, pravděpodobně z období kultury lužických popelnicových polí.

Václav Kolařík, David Merta, Blanka Veselá

Resumé

Němčice nad Hanou (Bez. Prostějov), Komensky-Platz, Maria-Magdalena Kirche. Lausitzer Urnenfelderkultur (?). Siedlung (?). Rettungsgrabung.

OLBRAMOVICE (OKR. ZNOJMO)

„Leskoun“. Mladší a pozdní doba bronzová. Opevněné výšinné sídliště. Zjišťovací výzkum.

Zjišťovací archeologický výzkum v dobývacím prostoru lomu Leskoun proběhl na základě požadavku MK ČR za financování investorem – Českomoravský šterk, a. s., jemuž lze vyjádřit poděkování za plnou součinnost a vstřícnost při praktické realizaci. První fáze výzkumu, zahrnující sondáže, proběhla na jižním okraji dobývacího prostoru lomu, kde byly v předchozím roce identifikovány

relikty pravěké fortifikace. Cílem bylo ověřit tuto skutečnost a dále případnou přítomnost intaktních archeologických situací (zbytky vnitřního osídlení hradiště). V rámci druhé fáze bude na jaře 2011 provedeno zaměření všech dochovaných reliků opevnění i dalších geomorfologických prvků reliéfu se zvláštním zřetelem k možným pozůstatkům antropogenní činnosti.

Po prosvětlení husté náletové vegetace byl v terénu identifikován dobře patrný zbytek fortifikace v délce 270 m se dvěma přerušeními, probíhající od severozápadu s jedním lomením k východu (obr. 9). Západní část je dobře dochována, situace byla ověřena sondou 1. Zjištěna byla fortifikace s prakticky kompletně rozvalenou kamennou plentou a vnitřním násypem se strukturou odpovídající běžným sídlištním objektům doby bronzové. Z destruktivních souvrství, stejně jako z tělesa opevnění, pochází množství keramiky, datované do velatické a podolské fáze kultury středodunajských popelnicových polí, a to včetně kompletních nádob. Průběh opevnění v západní části je v terénu hůře patrný a vzhledem k naprosté nepřehlednosti podrostu se nepodařilo identifikovat jeho další pokračování; situace zde byla ověřena sondou 12, situovanou do přerušení. Přítomnost kamenných substrukcí a charakteristického souvrství s početnou keramikou je analogická situaci v sondě 1, i zde jde tedy o relikt fortifikace.

Ve vnitřní ploše za opevněním bylo založeno celkem 12 sond malého rozsahu, rozptýlených po širším prostoru (obr. 8). Byly zde zjištěny celkem tři typy situací. Ve dvou případech byl terén spolehlivě zničen až na úroveň skalního podlaží, a to patrně starší skryvkou (sondy 6 a 7). V pěti případech byly pod povrchovým drnem identifikovány různě mocné vrstvy svahovin a zvětralin s prokazatelnou přítomností archeologických nálezů (sondy 3, 9, 10, 11, 14). V dalších pěti případech pak byly zjištěny neporušené archeologické situace *in situ* – sloupové jámy

Obr. 9. Olbramovice „Leskoun“. Pohled na řez valem – sonda 1.

Abb. 9. Olbramovice „Leskoun“. Schnitt durch die Befestigung.

zahloubené do podloží (sondy 2, 4, 5, 8, 13), případně terasové úpravy související s vnitřní zástavbou hradiště (sonda 2); tyto situace byly většinou doprovázeny zbytky kulturních vrstev (sondy 2, 4, 5, 8).

Závěry výzkumu v roce 2010 byly prezentovány v rámci odborné archeologické komise, provedené na lokalitě dne 30. 9. 2010. Na základě provedené sondáže lze konstatovat, že v rámci dobývacího prostoru lomu je dosud proti předpokladům při jižním okraji dochována část původního hradiště, a to včetně vnějšího obvodového opevnění. Jeho vnitřní plocha je částečně narušena terénními pracemi, z větší části je ovšem velmi dobře dochována, a to včetně intaktních archeologických situací a povrchových antropogenních reliktních, především sídelních teras. Bližší rozsah narušených prostor by při absenci přesné geodetické dokumentace starých skrývek v předpolí lomu bylo možné stanovit patrně pouze rozsáhlou a podrobnou sondáží. Její provedení je za současného stavu komplikováno nepřehledným terénem a především hustou vegetací.

David Parma

Resumé

Olbramovice (Bez. Znojmo). „Leskoun“. Befestigte Höhensiedlung. Versuchsgrabung. Neue Ausgrabungen haben geprüft, daß im Vorfeld des Steinbruches noch ein Teil der urnenfelderzeitlichen Befestigung erhalten ist.

OLOMOUC (K. Ú. HEJČÍN, OKR. OLOMOUC)

Mrštíkovo náměstí 34. Parc. č. 57. Doba bronzová. Sídliště. Záchraný výzkum. Nálezy byly uloženy v Národním památkovém ústavu, územním odborném pracovišti v Olomouci (dočasně).

Lokalizace: plocha mezi body Y=547 644,72; X=1 120 186,77, Y=547 642,51; X=1 120 186,77, Y=547 643,36; X=1 120 189,78, Y=547 645,65; X=1 120 187,60 (S-JTSK).

V termínu od 6. 4. do 7. 4. 2010 provedli pracovníci Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Olomouci záchraný archeologický výzkum na Mrštíkově náměstí v Olomouci-Hejčíně. Výzkum (s označením čísla akce NPU008/10) byl vyvolán stavební akcí „Novostavba zeleninového sklípku při stávajícím rodinném domu“, byl proveden formou dohledu a dokumentace situací v souběhu se stavbou a omezil se na začistění a ovzorkování stěn výkopu.

Na lokalitě byl proveden výkop o délce 3 m, průměrné šířce 1,2 m a hloubce 1 m. Na profilech výkopu bylo zachyceno a zdokumentováno souvrství tvořené vrstvami novověkých dorovnávek terénu a pod nimi, cca 0,5 m pod současnou pochůzkou úrovní, se nalézaly vrstvy z doby bronzové. Dataci nálezů provedl Mgr. Pavel Šlézar. Vzhledem k tomu, že stavba nevyžadovala hlubší výkop, než výše zmíněný jeden metr, nebylo dosaženo intaktního geologického podloží.

Rozsahem nevelký výzkum prokázal antropogenní aktivity spojené s osídlením minimálně od doby bronzové a potvrdil informace o osídlování oblasti dnešního Mrštíkova náměstí, pramenící z poznatků z dřívějších výzkumů uskutečněných v blízkosti námi zkoumané lokality.

Václav Tomka

Resumé

Olomouc (Kataster Hejčín, Bez. Olomouc). Mrštík Platz. Parz. Nr. 57. Bronzezeit. Neuzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

OLOMOUC (K.Ú. NEMILANY, OKR. OLOMOUC)

„Kožušanská ulice“. Věteřovská skupina, slezská fáze KLPP. Sídliště. Záchraný výzkum.

Od července do října 2010 proběhla 1. etapa výzkumu na rekonstrukci ulice Kožušanská v délce 160 m. Na sídlišti bylo prozkoumáno v 65 sondách a čtvercích 186 objektů zahloubených v různých úrovních do kulturní vrstvy (mocné 0,4–2 m) s různě datovanými nálezy; viz kapitola Neolit, Eneolit, Doba železná, Doba římská, Středověk a novověk. Lokalita leží na východním svahu terasy nad údolní nivou řeky Moravy. Lokalitu s nadmořskou výškou 211 – 212 m lze identifikovat v mapě MZ 1:10 000, list 24-22-24, v souřadnicích Z s.č.: J s.č.: 360 mm : 208 mm, 362 mm : 192 mm.

Z lokality pochází horizont osídlení ze starší doby bronzové – věteřovská skupina. Do starší kulturní vrstvy jsou zahloubeny zásobní jámy trapézového řezu s bohatými nálezy. Svrchní část kulturní vrstvy obsahuje i keramické nálezy z pozdní doby bronzové.

Marek Kalábek

Resumé

Olomouc (Kataster Nemilany, Bez. Olomouc). Kožušanská Str. Věteřov Gruppe u. Schlesische Phase der Lausitzer Urnenfelderkultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

OPAVA (OKR. OPAVA)

Ul. Pivovarská, Nákladní. KLPP. Sídliště. Záchranný výzkum.

V letech 2009–2010 probíhal v areálu bývalého pivovaru v Opavě v souvislosti s připravovaným developerským projektem "Obchodní a společenské centrum Breda & Weinstein". Lokalita se nachází na severozápadním okraji historického jádra města.

Situaci na dolním pivovarském dvoře determinovala poloha v inundačním území někdejšího vedlejšího ramene Opavy. V pravěku území tvořilo součást sídliště z mladší a pozdní doby bronzové, nejspíš součást jeho hospodářského zázemí nebo odpadního areálu. Pravěké souvrství, dosahující místy mocnosti až 1 m, obsahovalo kromě četných keramických fragmentů a zvířecích kostí také bronzovou jehlici a především dvě dobře dochovaná dřevěná rádlá. Především rádlá představují unikátní nález i v celoevropském významu.

Peter Kováčik, Mikuláš Schön

Resumé

Opava (Bez. Opava), Pivovarská Gasse, Nákladní Gasse. Lausitzer Urnenfelderkultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

OPAVA (K.Ú. MALÉ HOŠTICE, OKR. OPAVA)

Ul. Svobody. KLPP. Sídliště. Záchranný výzkum.

Ve dnech 25. 3. až 22. 4. 2010 proběhl na ul. Svobody záchranný archeologický výzkum v souvislosti s rekonstrukcí vodovodního řádu. Při výzkumu bylo ve zhruba 250 m dlouhém a 0,8 m širokém výkopu identifikováno a prozkoumáno celkem 46 zahloubených objektů, zasahujících do trasy výkopu. Z tohoto počtu bylo datováno do období kultury lužických popelnicových polí 11 zahloubených objektů.

Jindřich Hlas

Resumé

Opava (Kat. Malé Hoštice, Bez. Opava). Str. Svobody. Die Lausitzer Urnenfelderkultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

PODOLÍ (OKR. BRNO-VENKOV)

„Příčný“. ÚK. Sídliště. Pohřebiště. Záchranný výzkum.

Další výzkum v rozrůstající se průmyslové zóně na rozhraní katastrů Brno – Slatina a obce Podolí proběhl ve dvou etapách v červnu/červenci a poté v listopadu. V souladu s předchozími odkryvy (Parma 2009) bylo opět zjištěno až 2 m mocné souvrství, nasedající na sprašové podloží prakticky v celé skrývané ploše. Vzhledem ke specifickým geomorfologickým podmínkám je zřejmé, že v tomto prostoru dlouho době převládala akumulace sedimentů, splavovaných z vyšších poloh severně a západně od zkoumané polohy. Díky tomu je v dobře zachytitelném horizontu dochováno původní souvrství ze

starší doby bronzové, představující nejspíše původní povrch sídliště či úroveň jemu blízkou. Z této úrovně byly zahlubovány jednotlivé dobře odlišitelné objekty do půdního typu, hlubší pak i do sprašového podloží.

Díky příhodné situaci bylo možné část souvrství zkoumat plošným snižováním v rámci čtvercové sítě, přičemž byly dokumentovány obvykle běžně nedochované struktury jako mělké sloupové jámy nebo povrchové odpadní vrstvy s početnou keramikou a mazanici. Neobvyklým nálezem je část liniového výkopu, interpretovaná jako relikt staré úvozové cesty – díky jasně patrné superpozici je její pravěké stáří jisté.

Podobně jako v předchozích sezónách byly zjištěny pouze nálezy únětické kultury, stejného stáří je i část pohřebiště, zachycená na okraji skryté plochy. Hrobové jámy různé orientace byly poměrně hustě koncentrovány, na povrchu skryté plochy dobře čitelné (obr. 10). U většiny z nich byly znatelné druhotné zásahy, které byly následně detailně dokumentovány v půdorysu i profilu, stejně jako stopy rakví.

V areálu pohřebiště bylo celkem prozkoumáno 30 situací interpretovaných jako hroby, zbylé tři, které do zkoumané plochy pouze nepatrně zasahovaly jen svými okraji či rohy, byly pouze geodeticky zaměřeny. V několika případech byly pohřby neporušené (obr. 11), dokumentovány byly výrazné garnitury bronzového šperku; dvojhrob 814/815 obsahoval pohřby dvou dospělých jedinců, standardně uložených vedle sebe.

Místně neobvyklou úpravu hrobové jámy představuje v objektu 601 mocný kamenný zával se zbytky kamenného obložení centrálního kostrového pohřbu juvenilního jedince. Kromě něj byla v konstrukci zjištěna ještě rozptýlená kremace a po jižní straně pohřbu množství lidských kostí, obsahující mimo jiné i čtyři kalvy dospělých jedinců.

Hrob 821 byl obehnán dobře patrným kruhovým žlabem, narušeným dvěma stratigraficky mladšími pohřby. Zcela unikátní je pak situace zjištěná v objektu 595, ve čtvercové jámě o rozměrech 3×3 m a hloubce více než 2 m zde byly uloženy dle předběžného vyhodnocení pozůstatky pěti až šesti dospělých a tří dětí. Skelety byly uloženy částečně anatomicky a rituálně a částečně rozptýleně ve dvou úrovních, přičemž v nejnižší to byly pozůstatky

Obr. 10. Podolí „Příčný“. Výzkum pohřebiště v listopadu 2010.
Abb. 10. Ausgrabungen auf dem Gräberfeld im November 2010.

Obr. 11. Podolí „Příčný“. Hrob únětické kultury s garniturou bronzových šperků.

Abb. 11. Podolí „Příčný“. Grab der Aunjetitzer Kultur mit kompletter Schmuckgarnitur.

dvou až tří dospělých, snad mužů. Následkem tafonomických procesů došlo k zajímavé situaci, kdy horní pohřby patrně proklesly do kypřejšího zásypu nižších pohřbů tak, že se skelety včetně pohřební výbavy vertikálně podélně sklopily téměř o 90°, přičemž anatomické vazby zůstaly v podstatě zachovány.

Celkově byla odkryta pouze část nekropole, zbývající hroby leží mimo plochy určené k zástavbě.

Jiří Kala, David Parma

Literatura

Parma, D. 2009: Podolí (okr. Brno-venkov). *Přehled výzkumů* 50, 294–295.

Resumé

Podolí (Bez. Brno-venkov). „Příčný“. Aunjetitzer Kultur. Rettungsgrabung.

POPICE (OKR. BŘECLAV)

„Na pískách“, doba bronzová, záchranný výzkum, severní svah kopce, uložení nálezů: Regionální muzeum v Mikulově, linie mezi body (S-JTSK) Y=598 017.27, X=1 191 462.66, 198–207 m n. m.

Při záchranném výzkumu na stavbě zpevněné polní cesty byla ve smíšené kulturní vrstvě nalezena i keramika z mladší doby bronzové. Dále viz kapitola latén v tomto čísle.

František Trampota

Resumé

During rescue excavation in Popice „Na pískách“ Late Bronze Age pottery was found. See chpt. La Tène in this volume.

POLEŠOVICE (OKR. UHERSKÉ HRADIŠTĚ)

„Nivy“. Doba popelnicových polí. Sídliště. Záchranný výzkum.

Podobně jako v minulých letech (Lečbých 2010) byl i v roce 2010 proveden pravidelný záchranný výzkum probíhající v závislosti na postupu těžebních prací v polešovické pískovně. Vzhledem k poměrně rychle postupující těžbě byl výzkum prováděn ve dvou etapách – v dubnu a listopadu. Během sedmi pracovních týdnů bylo prozkoumáno celkem 81 zahloubených objektů (viz kap. Doba železná a Středověk a novověk), většinou běžných kúlových jamek či větších kruhových sídlištních objektů, nebo obvyklých zásobních jam. Převážná většina těchto objektů je keramikou řazena do období popelnicových polí, a to jak mladších středodunajských popelnicových polí s velatickou fází, tak následných lužických popelnicových polí se slezsko-platěnickou fází. Kromě početné kolekce keramiky je z hmotných nekeramických nálezů tohoto období třeba zmínit dvě bronzové brýlovité zápony náležící kultuře velatické.

Marek Lečbých

Literatura

Lečbých, M. 2010: Polešovice (okr. Uherské Hradiště). *Přehled výzkumů* 51, 375.

Resumé

Another part of an Urnfield period settlement was excavated during the following rescue excavation.

PRAVČICE (OKR. KROMĚŘÍŽ)

Pravčice 2, „Losky“. ÚK, KLPP. Sídliště. Záchranný výzkum.

Lokalita je identifikována na mapě ZM ČR 1:10 000, list 25-31-08, těmito koordináty: 280 mm od západní sekční čary (ZSČ) a 380 mm od jižní sekční čary (JSČ), 300 mm od ZSČ a 373 mm od JSČ, 300 mm od ZSČ a 377 mm od JSČ, 296 mm od ZSČ a 380 mm od JSČ. Na listu 25-31-03 jsou to tyto koordináty: 295 mm od ZSČ a 0 mm od JSČ, 287 mm od ZSČ a 7 mm od JSČ, 283 mm od ZSČ a 9 mm od JSČ, 279 mm od ZSČ a 6 mm od JSČ, 283 mm od ZSČ a 3 mm od JSČ, 288 mm od ZSČ a 0 mm od JSČ. Nadmořská výška lokality je 200,50 až 201,50 m.

Podnětem pro záchranný archeologický výzkum bylo zahájení přípravných prací na stavbě rychlostní silnice R49 v úseku Hulín–Fryšták.

Výzkum v roce 2010 byl pokračováním výkopových prací započatých v dubnu 2009.

Práce probíhaly od dubna do půlky srpna 2010 s měsíční pauzou v období záplav, které postihly rozsáhlé okolí Pravčic.

Lokalita Pravčice 2 se nachází v rovinatém terénu na severovýchod od obce Pravčice, který je součástí Holešovské plošiny, krajiny uzavřené údolím řeky Moravy na západě a Hostýnsko – Vsetínskou pahorkatinou na východě.

Plocha výzkumu má průběh severozápad–jihovýchod. Od východu prostor lokality vymezuje potok Roštěnka, který je zároveň hranicí s další průběžně zkoumanou lokalitou Pravčice 3. Směrem na západ od potoka plocha výzkumu vedla přes bývalou vodní tůňku, která byla zmeliorovaná až v novověku. Prostor původní vodní plochy a jeho nejbližší okolí je v dnešní době překrytý silnou přírodní i kulturní vrstvou bohatou na archeologické nálezy. Západně od okraje tůňky se terén zvedal do mírného svahu, který po cca 100 metrech přecházel v rovinatou plošinu. Celková délka plochy výzkumu byla cca 300 m a šířka 37 m v západní části výzkumu a 47 m v části východní.

Během výzkumných prací v sezoně 2010 bylo pokračováno v exkavaci kulturní vrstvy uložené během pravěku a novověku nad původním břehem zmeliorovaného potoka Roštěnka. Ze čtverců, do kterých byla plocha výzkumu rozdělena, byl získán, stejně jako v minulé sezoně, bohatý soubor převážně pravěké keramiky, mazanícových fragmentů a zvířecích kostí. Mezi osteologickým materiálem se výjimečně objevily také fragmenty kostí lidských. Z celkového počtu 117 čtverců o rozměrech 5×5 m, vytýčených na lokalitě během výkopových prací, bylo v sezoně 2010 prozkoumáno 32 (část čtverců na lokalitě byla prozkoumána jen sondážními výkopy).

Na západní části lokality, ve svahu, v prostoru mezi původním okrajem potoka a okrajem plošiny, byl odkryt větší počet sídlištních jam, místy soustředěných do menších skupin. Z výplní těchto jam byl vyzvednut značný soubor archeologických artefaktů, hlavně keramiky a mazanice, která v některých objektech tvořila kompaktní vrstvy. Na základě nálezů lze konstatovat, že koncentrace sídlištních objektů patřily k slezské a platěnické fázi kultury lužických popelnicových polí. Těsně nad okrajem plošiny byly, kromě klasických sídlištních jam, odkryty dvě polozemnice a také základy nadzemní kůlové konstrukce, pravděpodobně chaty ze slezskoplatěnického období popelnicových polí. Konstrukce byla tvořená třemi řadami kůlových jamek a delší osou byla orientována směrem S–J. Její rozměry byly cca 8,5 m délky a 6,2 m šířky. Obě jámy interpretované jako polozemnice se nacházely poblíž kůlové stavby, jedna na její jižní a druhá na severní straně. Polozemnice měly dost pravidelné obdélné tvary, přímé stěny a rovná dna. První z nich (obj. č. 150) o rozměrech cca 3,0 m délky a 2,2 m šířky se nacházela cca 1,5 m jižně od nadzemní konstrukce. Druhá polozemnice (obj. č. 167) se spolu s další klasickou jámou nacházela cca 2 m severně od stavby.

Dále na západ od okraje plošiny, směrem do nitra plošiny, archeologických objektů ubývalo a v jejich zásypech se objevovalo jen minimální množství většinou atypických nálezů, nebo byly na archeologické artefakty zcela negativní.

Proto byl také překvapením objev dokonale dochovaného lidského pohřbu odkrytého v sídlištní jámě (obr. 12). Jedinec ležel ve skrčené poloze na levém boku, orientace

Obr. 12. Pravčice 2 – „Losky“. Pohřeb v jámě. Starší doba bronzová.

Abb. 12. Pravčice 2 – „Losky“. Grab in der Siedlungsgrube. Ältere Bronzezeit.

pohřbu byla V–Z s hlavou na V. Mrtvý byl vybaven bohatým souborem nálezů, mezi které patří například 3 drobné keramické nádoby, 2 lastury, 2 zvířecí zuby jako součásti náhrdelníku či pod lebkou nalezený bronzový závěsek si-biňského typu a provrtaná drobná mušlička. Pohřeb lze datovat s největší pravděpodobností do únětické kultury.

Celkem se během dvou sezon 2009/2010 podařilo na lokalitě prozkoumat 179 sídlištních objektů, z toho 86 v sezoně 2010.

Na lokalitě převažuje osídlení ze slezskoplatěnického období kultury lužických popelnicových polí, a dále také osídlení ze starší doby bronzové. Mezi keramickým materiálem vyzvednutým z kulturní a přírodní vrstvy najdeme také zlomky nádob kultury s moravskou malovanou keramikou, dále ojedinělé keramické zlomky z doby laténské a římské.

Ještě v sezoně 2009 byl v jednom z objektů objeven větší fragment nádoby kultury kulovitých amfor (Kalábková, Peška, Tajer 2010; Peška, Tajer 2010)

Arkadiusz Tajer

Literatura

Peška J., Tajer A. 2010: Kultura kulovitých amfor na sídlišti v Pravčicích 2. In: Bém M., Peška J.: (eds.): *Roštěnka 2009*, Olomouc, 106–117.

Kalábková P., Peška J., Tajer A. 2010: Pravčice 2, „Losky“. *Přehled výzkumů* 51, 337, 356.

Resumé

Pravčice (Bez. Kroměříž). Gräber der Aunjetitzer Kultur. Lausitzer Urnenfelderkultur. Siedlung. Haus. Rettungsgrabung.

PRAVČICE (OKR. KROMĚŘÍŽ)

„Podsedky“, Pravčice 3. KLPP. Sídliště. Záchraný výzkum.

Lokalita je identifikována na mapě ZM ČR 1:10 000, list 25-31-08, těmito koordináty: 308 mm od západní sekční čary (ZSČ) a 271 mm od jižní sekční čary (JSČ), 315 mm od ZSČ a 263 mm od JSČ, 316 mm od ZSČ a 267 mm od JSČ, 309 mm od ZSČ a 275 mm od JSČ. Nadmořská výška lokality je 201,00 m n.m.

Podnětem pro předstihový záchranný archeologický výzkum byla plánovaná stavba rychlostní silnice R49 Hulín – Fryšták. Práce na lokalitě byly zahájeny ještě na jaře 2009 a pokračovaly s přestávkou v zimních měsících a během jarních záplav až do poloviny srpna 2010.

Lokalita se nachází v ploché krajině mezi dvěma potoky, potokem Roštěnka, který vymezuje západní hranici lokality a Rymickým potokem ohraničujícím lokalitu od východu. Západní strana odkryté plochy ležela na okraji téměř v terénu nepatrné mírné plošiny, která zde byla překryta kulturní vrstvou silnou 0,40 m až 1,00 m. Východní úsek lokality se nacházel v prostoru lučňáho rázu s vysokou hladinou spodní vody, kde se nevyskytly stopy antropogenních činností.

Už během skrývek orniční vrstvy se ukázalo, že se pod ní vyskytuje silná a na nálezy bohatá kulturní vrstva, do které byly zapuštěné četné pravěké objekty. V části výzkumu se také vyskytla přírodní vrstva, která místy překryla kulturní vrstvu a archeologické objekty. Tato vrstva je pravděpodobně následkem záplav či cyklických výlevů potoků. S cílem důkladného prozkoumání plochy výzkumu byla zvolena metodika rozdělení lokality na 146 čtverců o rozměrech 5×5 m a následně jejich systematická explorace (v sezoně 2010 prozkoumáno 27 čtverců).

Na zkoumané ploše se také podařilo zachytit celkem 270 sídlištních objektů (v sezoně 2010 prozkoumáno 51 objektů), většinou zahloubených do kulturní vrstvy. Mezi objekty dominují nálezy kúlových jamek, které byly často rozpoznatelné jen díky větší hustotě fragmentů mazanice v jejich zásypu. U části kúlových jamek jsme se setkali s tvrdou přepálenou mazaniceovou krustou, vzniklou vypálením kúlu. Několikrát se také podařilo zachytit superpozice jamek jak v horizontální, tak i vertikální superpozici a rozpoznat půdorysy pravěkých staveb. Ve dvou případech se podařilo zachytit mazaniceové skrumáže vzniklé pravděpodobně spadnutím stěn obydlí. Jak se zdá, nadzemní obytné (?) stavby byly rozmístěny v malé vzdálenosti od přírodního pramene, který byl ještě v pravěku upraven na studnu a plocha kolem něj byla zpevněná vrstvou kamenů a zřejmě i zastřešená.

Na základě nálezů lze konstatovat, že lokalita byla intenzivně osídlena především v pozdní době bronzové lidem slezskoplatěnické fáze lužických popelnicových polí. Dále zde máme stopy intenzivního osídlení v období neolitu, a to lidem kultury s moravskou malovanou keramikou. Podařilo se také zachytit stopy osídlení kultur z doby bronzové a z doby laténské.

V dnešní době probíhá laboratorní zpracování nálezů a terénní dokumentace výzkumu.

Arkadiusz Tajer

Resumé

Pravčice (Bez. Kroměříž). Lausitzer Urnenfelderkultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

PRAVČICE (OKR. KROMĚŘÍŽ)

„Závrbky“. Doba bronzová (?) Kulturní vrstva. Záchranný výzkum.

Při sledování rýhy pro NN vedoucí od nově postavené stanice T-Mobile (ZM ČR 1:10 000 25-31-08 v okolí bodu

203/262 od Z/J s.č.) bylo zachyceno pravěké souvrství (uhlíky, mazanice), ze kterého však ani po provedení přílehlé sondáže nebyl získán chronologicky citlivý materiál.

„Zadní Újezd“. KLPP. Sídliště. Záchranný výzkum.

Během sledování přípojky NN pro napájení mýtné brány na rychlostní komunikaci R 55 (ZM ČR 1:10 000 25-31-08 mezi body 142/291 a 162/282 od Z/J s.č.) byly v mocné podorniční vrstvě narušeny tři místa s archeologickými nálezy. Jedná se o propálenou vrstvu s velkými kusy mazanice, pohřeb většího zvířete (patrně tur) a nález torza keramického šálku. Zahloubené objekty se nepodařilo v podorniční vrstvě rozpoznat

Ivan Čižmář

Resumé

Pravčice (Bez. Kroměříž). „Závrbky“. Bronzezeit? Kulturschicht. Rettungsgrabung.

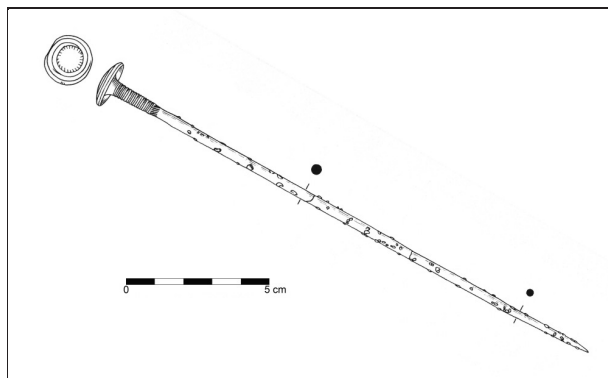
Pravčice (Bez. Kroměříž). „Zadní újezd“. Lausitzer Urnenfelder Kultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

PROSTĚJOV (OKR. PROSTĚJOV)

„Kralický háj“. KLPP. Sídliště. Záchranný výzkum.

Ve dnech 9. až 11. srpna 2010 proběhl záchranný archeologický výzkum související s výstavbou fotovoltaické elektrárny společnosti DULWITCH Trade a.s., situované v Průmyslové zóně města Prostějova, parc. č. 7337/1, k. ú. Prostějov (ZM 1:10 000, list 24-24-13, širší okolí bodu o souřadnicích 140 mm od Z a 307 mm od J s.č.). V trase liniového výkopu určeného pro pokládku kabelu VN bylo prozkoumáno a zdokumentováno celkem 14 archeologických objektů a situací (Fojtík 2010).

Převážná většina zachycených sídlištních objektů náleží k nově zjištěné osadě počátků mladší doby bronzové, tj. starolužickému úseku komplexu lužických popelnicových polí, kde ze spektra běžnějších předmětů hmotné kultury zaujme především fragment antropomorfní plastiky v podobě lidské nohy či „nádoby na nožkách“ a bronzová jehlice (obr. 13) náležící k jehlicím s pečetiřkovou hlavicí (varianta typu Göggenhofen, namátkou např. Novotná 1980, 78–85, Taf. 19, Nr. 440, Taf. 22, Nr. 498), jež je zpravidla chronologicky významným předmětem nálezových celků mladšího až pozdního stupně mohylové

Obr. 13. Prostějov, okr. Prostějov, „Kralický háj“. Bronzová jehlice s pečetiřkovou hlavicí z objektu č. 502.

Abb. 13. Prostějov, Bez. Prostějov. Bronzenadel.

kultury střední doby bronzové (např. Říhovský 1982, tab. 7D: 3–4; 9A: 1; 14A: 1; 21A: 10–11 aj.) a její mladší formu, kdy je rytá výzdoba krčku již nahrazena plastickými vývalky, obecněji považujeme za artefakt přímo typologicky předcházející mladobronzovým jehlicím typu Weitgendorf (nejnověji např. Chvojka 2009, 86, zde další literatura k tématu); exemplář z Kralického háje tak působí v kontextu keramiky starolužického úseku doby popelnicových polí poněkud archaicky a cenným způsobem tak přispívá k problematice geneze lužické kultury v geografickém prostředí střední Moravy.

Pavel Fojtík

Literatura

- Fojtík, P. 2010:** *Prostějov, PZ města Prostějova 2010, „výstavba fotovoltaické elektrárny v Prostějově“, č. akce 126/10.* Archiv ÚAPP Brno, v. v. i., č. j. 129/10. Brno.
- Chvojka, O. 2009:** Jižní Čechy v mladší a pozdní době bronzové. *Dissertationes Archaeologicae Brunenses/Pragensesque* 6. Masarykova univerzita, Brno.
- Novotná, M. 1980:** Die Nadeln in der Slowakei. *Prähistorische Bronzefunde* IX/3. München.
- Říhovský, J. 1982:** *Základy středodunajských popelnicových polí na Moravě.* Studie archeologického ústavu Československé akademie věd v Brně X/1. Praha.

Resumé

Prostějov (Bez. Prostějov). Flur „Kralický háj“. Lausitzer Urnenfelderkultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

PŘÍKAZY (OKR. OLOMOUČ)

„Pižmáky“. KLPP. Sídliště. Povrchový sběr.

Lokalizace: plocha mezi body: X=1 115 033; Y=553 955; X=1 115 062; Y=553 980; X=1 115 282; Y=553 749; X=1 115 189; Y=553 611; X=1 114 866; Y=553 534; X=1 114 895; Y=553 709; X=1 115 099; Y=553 812.

Během archeologické prospekce, prováděné metodou povrchového sběru, byla na polykulturním sídlišti (viz též kapitola Doba železná, Středověk a novověk) ověřena přítomnost keramiky z doby kultury popelnicových polí. Bylo nalezeno 40 ks zlomků této keramiky. Lokalita je známa již od konce 60. let 20. století (Peška 1998, 47–60).

Za laskavou konzultaci děkuji paní Mgr. Pavlíně Kalábkové, Ph.D.

Karel Faltýnek

Literatura

- Peška, J. 1998:** Archeologické nálezy a lokality na katastru obce Příkazy. *Střední Morava* 7, 47–60.

Resumé

Příkazy (Bez. Olomouc). „Pižmáky“. Lausitzer Urnenfelderkultur, Laténezeit, Frühmittelalter, jüngere Burgwallzeit, Spätmittelalter, Neuzeit. Siedlung. Oberflächensammlung.

POPOVICE (K. Ú. RATAJE, OKR. KROMĚŘÍŽ)

„Podkružníky“. KLPP. Sídliště. Povrchový sběr.

Při průzkumu terénu v okolí obce byly v poloze „Podkružníky“ (ZM ČR 1:10 000 24-42-15 v okolí bodu 200/395 od Z/J s.č.) sebrány zlomky keramiky patřící kultuře lužických popelnicových polí.

Ivan Čižmář

Resumé

Rataje-Popovice (Bez. Kroměříž). „Podkružníky“. Lausitzer Urnenfelder Kultur. Siedlung. Oberflächensammlung.

SENIČKA (OKR. OLOMOUČ)

„Na záhumení“. KLPP. Sídliště. Povrchový sběr.

Lokalizace: plocha mezi body: X=1 115 114; Y=560 930; X=1 115 569; Y=561 005; X=1 115 693; Y=560 428; X=1 115 251; Y=560 362.

Během jarních měsíců roku 2010 byla metodou povrchového sběru prováděna archeologická prospekce v trati „Na záhumení“, na již známé polykulturní lokalitě (viz též kapitola Neolit, Doba železná, Doba římská a stěhování národů, Středověk a novověk). Z množství nalezené keramiky bylo 55 zlomků z různě velkých nádob rámcově datovatelných do období KLPP.

„Podhruší“. MMK, KLPP. Sídliště. Povrchový sběr.

Lokalizace: plocha mezi body: X=1 114 953; Y=561 270; X=1 115 254; Y=561 350; X=1 115 291; Y=561 014; X=1 115 085; Y=560 958.

Během archeologické prospekce, prováděné metodou povrchového sběru, byla v trati „Podhruší“ objevena polykulturní lokalita (viz též kapitola Neolit, Středověk a novověk), která patrně nebyla dosud známa. Z nalezené keramiky bylo cca 100 fragmentů z různě velkých nádob rámcově datováno do období KLPP. Na existenci této lokality jsem byl upozorněn panem Pavlem Faltýnkem z Loštic.

Za laskavou konzultaci děkuji paní Mgr. Pavlíně Kalábkové, Ph.D.

Karel Faltýnek

Literatura

- Augustin, V. 1884:** Dopis. Ze Seničky. *Časopis Vlasteneckého spolku musejního* 1, 78–79.
- Čižmář, Z. 1997:** NZ ZAV Senička - výstavba DOK (Olšany - Cholina 1996/1997). Rkp. nálezové zprávy, č.j. 19/97. Uloženo: Archiv nálezových zpráv, Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.

Resumé

Senička (Bez. Olomouc). „Na záhumení“. MBK, Lausitzer Urnenfelderkultur, Laténezeit, Ältere und jüngere Römische Kaiserzeit, Mittelalter, Neuzeit. Siedlung. Oberflächensammlung.

Senička (Bez. Olomouc). „Podhruší“. MBK, Lausitzer Urnenfelderkultur, mittlere und jüngere Burgwallzeit, Spätmittelalter, Neuzeit. Siedlung. Oberflächensammlung.

ŘÍKOVICE (OKR. PŘEROV)

„Dolní příčky“. Starší až střední doba bronzová. Pohřebiště. Záchraný výzkum.

Lokalizována je na mapě ZM ČR 1:10 000 (mapový list 25-13-22) souřadnicemi 431:281, 436:281, 445:259, 438:261 mm od ZSČ:JSČ.

Na přelomu května a června 2010 byl proveden pracovníky Archeologického centra Olomouc, p.o., záchraný archeologický výzkum poblíž Říkovice, v trati „Dolní příčky“. Lokalita má tvar lichoběžníku a nachází se na severovýchod od obce Říkovice cca 0,5 km od jejího kraje, na pravé straně silnice č. 55 spojující Přerov a Hulín. Je orientována SZ–JV na pozvolna stoupajícím svahu v nadmořské výšce 214,0–216,0 m a bezprostředně navazuje na plochu zkoumanou v roce 2008. Během skrývek ornice a po mechanickém dočištění se podařilo zachytit a prozkoumat na ploše o rozloze cca 232×50 m 11 kostrových hrobů a sedm sídlištních objektů. Z celkového počtu sídlištních objektů byly čtyři kúlové jamky a tři zásobnice. Vzhledem k minimálnímu počtu datujícího materiálu lze hroby jen rámcově datovat do starší až střední doby bronzové. Objekty jsou datovány rámcově do pravěku.

Půdorys hrobových jam je převážně obdélný se zaoblenými rohy a orientace je u všech S–J. Hrobové jámy byly velmi mělké od 0,14–0,28 m. Pohřby se v hrobech nedochovaly, částečně dochovaná kostra ve skrčené poloze na levém boku se našla v hrobě H 1. V ostatních hrobových jámách byly nalezeny pouze zlomky zubů. Milodary obsahovaly jen hroby H 1 (broušená sekerka, čepelka a zlomek keramiky) a H 4 (štípaná industrie). V hrobech H 2 a H 11 se na konkávním dně nacházela vrstva žluté hlíny promísené se zuhelnatělým dřevem, které by mohlo pocházet z rakve.

Martin Paulus

Resumé

Říkovice (Bez. Přerov) „Dolní příčky“. Ältere bis mittlere Bronzezeit. Gräberfeld. Rettungsgrabung.

ŠUMPERK (K. Ú. DOLNÍ TEMENICE, OKR. ŠUMPERK)

Městský les. Pozdní doba bronzová – KLPP. Ojedinelý nález. VM Šumperk, přír. č. 6/2010.

V průběhu roku 2010 probíhaly pod vedením VM Šumperk preventivní detektorové průzkumy vybraných ohrožených lokalit v okr. Šumperk (např. pravěké hradisko Obersko u Loštice a další), k těmto akcím se připravují náleзовé zprávy. Do sbírek VM Šumperk bylo kromě toho získáno několik detektorových nálezů, z nichž za nejvýznamnější lze bezesporu pokládat rukojeť bronzového meče.

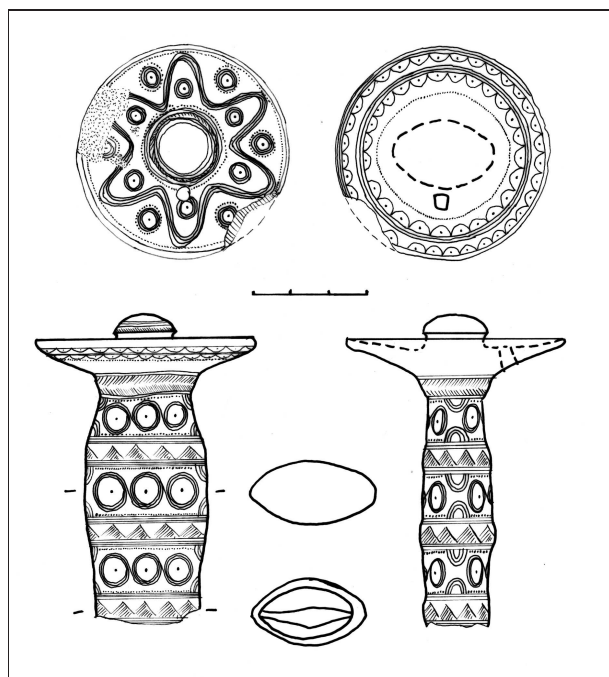
Artefakt nalezl v zimě r. 2007 J. Lišivka v Městském lese na k.ú. Dolní Temenice (adm. obec Šumperk), jižně od vrcholu Kokeše, v jihovýchodním svahu těsně pod vrcholem kóty 510 m.n.m. v nadmořské výšce cca 490 m. Lokalizace na mapě ZM 1:10 000, list 14-41-10 je určena bodem Z:J 313:91 mm. Pod označením Městský les je tradičně míněna jižní část zalesněného táhlého hřbetu táh-

noucího se od severního okraje města Šumperk k severu s nejvýraznějším vrcholkem Městské skály (689 m. n. m.). K nálezu došlo v zalesněném svahu pouze cca 15 cm hluboko v zemině, neprovázely jej dle výpovědi žádné jiné předměty. Při dalších detektorových prospekcích již jiný archeologický artefakt nebyl nalezen.

Rukojeť se třemi žebírky je zlomena v místě jejího rozhraní se záštitou, do rukojeti je zasunuta řapová část odlomené čepele. Artefakt pokrývá patina a zapatinováno je i místo zlomu. Rytá výzdoba je velmi dobře zachována, bez známek setření, viz obr. 14.

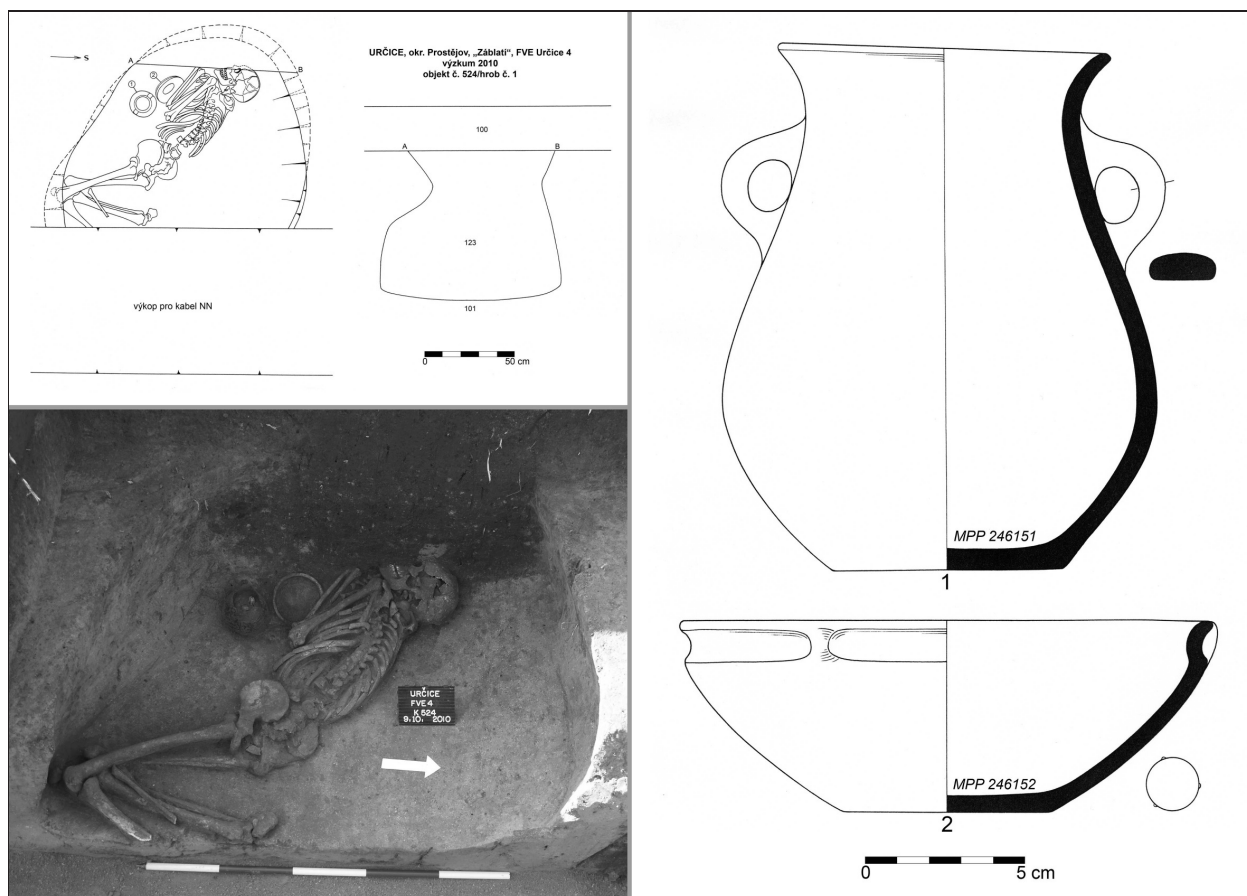
Typologicky nález patří k mečům s plnou litou rukojetí, a to do třídy mečů s číškovitou hlavicí, skupiny s mělkým číškovitým terčíkem hlavice a typu s příčnými žebírky na rukojeti a echínem dle pojetí J. Říhovského (2000, 107–109). Dle výzdoby můžeme nález plně ztotožnit s vymezeným typem Königsdorf dle H. Müller-Karpeho, a to s jeho variantou I – se třemi horizontálními řadami spojených spirálek s tečkou uprostřed v ploše mezi 3 žebírky na rukojeti (Müller-Karpe 1961, 36–38, Tf. 37: 1–5). Tento typ byl postupně modifikován, nicméně datace do stupně Ha B1 zůstala, stejně jako původ ve výrobním okruhu v západní části střední Evropy (Quillfeldt 1995, 188–192, mapa Tf. 126B; Stockhammer 2004, 45–50, Abb. 7).

Nový nález rukojeti meče ze Šumperka, Dolní Temenice se tak stává prvním zástupcem meče typu Königsdorf na Moravě. Výzdobou rukojeti i spodní plochy terčíku hlavice nejvíce odpovídá meči z dolnorakouského Mauterheim, Gde. Böheimkirchen (Krämer 1985, 32, Tf. 16: 95), ovšem jedinou analogickou výzdobu vrchní plochy terčíku hlavice (bez knoflíku) má meč č. 230 z neznámé lokality v rámci Maďarska (Kemenczei 1991, 54–56, Tf. 53:230), který je však zástupcem příbuz-

Obr. 14. Šumperk, Dolní Temenice – nález rukojeti meče (kresba G. Leite).

Abb. 14. Šumperk, Dolní Temenice – Schwertgriff-Fund (Zeichnung G. Leite).

Obr. 15. Určice, okr. Prostějov, „Záblatí“. Lidský pohřeb na dně zásobní jámy č. 524.

Abb. 15. Určice, bez. Prostějov. Begräbnisse am Boder der Vorratsgrube 524.

ného typu Tiszalök. Také P. Stockhammer uvádí u několika mečů prolínání ornamentálních znaků odlišných typů mečů s číškovitou hlavicí. Šumperský nález by tak potvrzoval úzkou příbuznost těchto dvou jinak geograficky odlišně pojímaných typů.

Detailnější publikace tohoto nálezu bude otištěna ve sborníku z XI. Mezinárodní konference „Doba popelnicových polí a doba halštatská“, Příbram 7.—10. 9. 2010 (v řadě sborníku Podbrdsko-Miscelanea 2).

Jakub Halama

Literatura

- Kemenczei, T. 1991:** Die Schwerter in Ungarn II. *Prähistorische Bronzefunde IV*, Band 9. Stuttgart.
- Krämer, W. 1985:** Die Vollgriffschwerter in Österreich und der Schweiz. *Prähistorische Bronzefunde IV*, Band 10. Stuttgart.
- Müller-Karpe, H. 1961:** *Die Vollgriffschwerter der Urnenfelderzeit aus Bayern*. München.
- Quillfeldt, I. von 1995:** Die Vollgriffschwerter in Süddeutschland. *Prähistorische Bronzefunde IV*, Band 11. Stuttgart.
- Říhovský, J. 2000:** Die bronzezeitlichen Vollgriffschwerter in Mähren. *Pravěk – Supplementum 7*. Brno.
- Stockhammer, P. 2004:** Zur Chronologie, Verbreitung und Interpretation urnenfelderzeitlicher Vollgriffschwerter. *Tübinger Texte Band 5*. Rahden/Westf.

Resumé

Šumperk, Dolní Temenice (Bez. Šumperk). Städtischer Wald. Spätbronzezeit (Lausitzer Urnenfelderkultur). Le-sefund. VM Šumperk, Zuwachs. Nr. 6/2010.

Im Winter des Jahres 2007 fand der Herr J. Lišivka mit Hilfe des Metalldetektors einen Griff von einem bronzenen Schwerte. Aus der typologischen Sicht gehört der Fund zu Schalenknaufschwertern, zur Gruppe mit der niedrigen, flachen Knaufschale und zum Typ mit den Querwülsten und mit dem Echinus. Die gravierten Verzierungen sind sehr gut erhalten, ohne Abriebanzeichen (Abb. 14). Gemäß der Form und den Verzierungen können wir den Fund unter die Vollgriffschwerter von Typ Königsdorf zuordnen, die relativ genau in die jüngere Stufe des Urnenfelderzeit - Alters datiert sind (Ha B1).

URČICE (OKR. PROSTĚJOV)

„Záblatí“. ÚK. Sídliště, pohřeb na sídlišti. Záchranný výzkum.

V průběhu měsíce října 2010 byl realizován záchranný archeologický výzkum v areálu budoucí fotovoltaické elektrárny „Určice 4“, situované v poloze „Záblatí“, k. ú. Určice, okr. Prostějov (ZM ČR 1:10000, list 24-24-12, lichoběžníkovitá plocha vymezená body o souřadnicích 210:38, 215:65, 245:53, 240 mm od Z a 31 mm od J s. č.), kde síť liniových výkopů určených pro pokládku

kabelů NN a VN narušila na čtyři desítky archeologických objektů (Fojtík 2011). Vedle několika rozsáhlejších hliníků se jednalo zejména o charakteristické zásobní jámy s kruhovým ústím, více či méně šikmo podhloubenými stěnami a rovným dnem. Podle předběžných pozorování lze říci, že prozkoumané objekty postihují delší časový úsek, a to patrně od staroúnětické až do poklasické fáze únětické kultury starší doby bronzové, což však prozatím vylučuje jejich možnou přímou souvislost s dříve objevenými protoúnětickými hroby registrovanými právě z této části určitého katastru (např. Gottwald 1910; nejnověji např. Peška 2009, 11, položka 79. v soupisu).

Zajímavým zjištěním je zde především výskyt lidských kosterních pozůstatků v zásypech sídlištních jam, a to od jednotlivě dislokovaných kostí, přes torza lidských těl se stopami ovaření či opálení až po zcela regulérní pohřeb dospělého jedince uloženého na dně zásobní jámy, v příznačně skrčené poloze, spolu se dvěma keramickými nádobami (obr. 15). Jedná se o dosud největší terénní výzkum probíhající na sídlišti únětické kultury v geografickém regionu Prostějovska, jenž přinesl řadu zajímavých nálezů a archeologických situací.

Pavel Fojtík

Literatura

Fojtík, P. 2011: Určice, „Záblatí“ 2010, „FVE Určice 4“. Ústav archeologické památkové péče Brno, č. akce 175/10.

Gottwald, A. 1910: Hroby se skrčenými kostrami u Určic. *Časopis Vlasteneckého spolku musejního v Olomouci* 27, 105–109.

Peška, J. 2009: *Protoúnětické pohřebiště z Pavlova*. Olomouc.

Resumé

Určice (Bez. Prostějov). Flur „Záblatí“. Aunjetitzer Kultur. Siedlung, Siedlungbestattung. Rettungsgrabung.

VELATICE (OKR. BRNO-VEVKOV)

„Velatický široký, Padělky“, p. č. 1163/1. KSPP. Sídliště. Záchranný výzkum.

Roku 2010 na akci „Kabelové rozvody NN, Velatice-Padělky II, k. ú. Velatice“ byly v trati Velatický široký zachyceny výkopovými rýhami celkem 4 archeologické objekty. Dva objekty náležely období KSPP. Situace navazuje na zjištění z minulých let, kdy zde probíhala výstavba obslužné komunikace pro rodinné domy (Kos 2006).

Petr Kos

Literatura

Kos, P. 2006: Velatice 2006, Komunikace a inženýrské síť, ÚAPP Brno, čj. 184/06.

Resumé

Velatice (Bez. Brno-venkov). „Velatický široký, Padělky“. Mitteldonauländischen Urnenfelderkultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

VELKÉ HOŠTICE (OKR. OPAVA)

Hřbitovní ul., parcela č. 449/1. KLPP. Sídliště. Záchranný výzkum.

Záchranný archeologický výzkum (č. akce NPÚ Ost-rava 88/09) byl vyvolán rekonstrukcí vodovodního řádu v obci. Stavební práce probíhaly od podzimu 2009 s přesa-hem do roku 2010. Zkoumané místo se nachází na mapě ZM ČR 1:10 000, listu číslo 15-32-20, koordinát 309:245, v daném bodě.

Strojní výkopové práce započaly na severním konci ulice Hřbitovní a pokračovaly rovnoběžně jižním směrem k ulici Tylova. Hloubka výkopu činila 1,6 m a šířka 0,3 m. Pro tak malou šířku výkopu se archeologické práce musely omezit pouze na dokumentaci profilů a záchranu archeologického materiálu strojně vybraného z objektů. Přes obtížné terénní podmínky se podařilo zdokumentovat dva pravěké objekty (s.j. 500 a 501) zahloubené do podloží, které výkop narušil. Objekty s.j. 500 a 501 jsou jediné zachycené archeologické situace při těchto výkopových pracích a byly zaznamenány na dvou protilehlých profilech (P1 a P2).

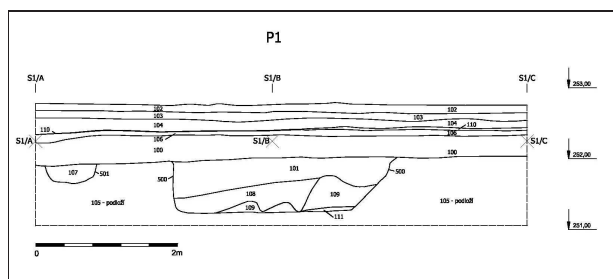
Na profilu P1 (západní profil, obr. 16) byl zachycen povrch sprašového podloží v hloubce 0,8 m pod stávajícím povrchem, do něhož byl zahlouben menší mísovitý objekt s.j. 501. Z jeho výplně se podařilo získat, mimo kamene a mazanice, pouze tři menší fragmenty keramických nádob, jejichž výpal a keramická hmota, ze které byly vyrobeny, odpovídají hrubé keramice kultury lužických popelnicových polí. Tato pravěká jáma byla zjištěna pouze na profilu P1. Severním směrem, ve vzdálenosti 1,1 m od objektu s.j. 501, se nacházel větší zahloubený objekt s.j. 500. V jeho výplni se daly rozlišit čtyři vrstvy, které byly poněkud nepravidelně uloženy.

Na profilu P2 (východní profil, obr. 17) byl taktéž zachycen objekt s.j. 500 obsahující stejnou výplň, s tím rozdílem, že jeho rozměry při povrchu byly o něco větší a jeho svrchní vrstva výplně vykazovala ve své jižní polovině velkou koncentraci kusů mazanice. Mírně nad její bází ležela cca 5 cm silná plotna mazanice v mírném sklonu k jižnímu okraji objektu. Z jeho výplně byl získán menší počet keramických fragmentů patřící lidu lužických popelnicových polí, z toho jeden okraj pokličky, fragment výdutě s malým zbytkem zdobené plastické lišty důlkem a fragment s plastickým výčnělkem.

Interpretace objektu s.j. 500 je obtížná vzhledem k jeho minimálnímu možnému prozkoumání (šířka výkopu 0,3 m). Mohlo se jednat o hliník, který po ukončení své primární funkce posloužil jako odpadní jáma, do které byla vhozena suť z požárem zničeného domu nacházejícího se poblíž. Nalezená plotna mazanice by měla souviset s větší částí omazávky stěny domu. Nebo jde o samotnou polozemnici, zhroucenou do svého vnitřního obytného prostoru. Jako třetí varianta se nabízí hrnčířská pec, kdy silná vrstva mazanice a její hustá koncentrace nad ní, souvisí s vypalovacím prostorem a kopulí samotné pece.

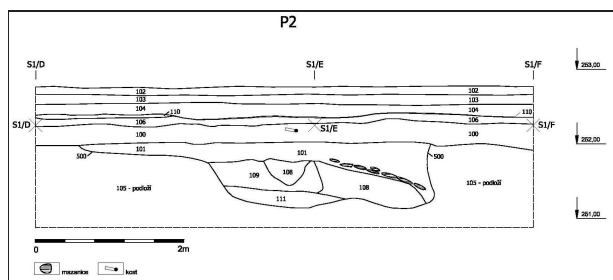
Záchranný výzkum poskytl možnost sledovat sídlištní aktivity lidu lužických popelnicových polí v tomto východním prostoru obce.

Pavel Malík

Obr. 16. Velké Hoštice. Hřbitovní ul. Profil P1 sondy S1.

Abb. 16. Velké Hoštice. Hřbitovní Strasse. Das Profil P1 der Sonde S1.

Obr. 17. Velké Hoštice. Hřbitovní ul. Profil P2 sondy S1.

Abb. 17. Velké Hoštice. Hřbitovní Strasse. Das Profil P2 der Sonde S1.

Resumé

Velké Hoštice (Bez. Opava). Hřbitovní Strasse. KLPP. Siedlung. Rettungsgrabung.

VELKÉ HOŠTICE (OKR. OPAVA)

Intravilán obce, parc. č. 426/1, ulice Nedbalova. KLPP. Sídliště. Záchranný výzkum.

Akce se uskutečnila v souvislosti budování rodinného domu na parcele č. p. 426/1, ležící západním směrem od Nedbalovy ulice. V říjnu 2010 zde byl proveden plošný záchranný archeologický výzkum, při kterém bylo zachyceno několik pravěkých zahloubených objektů. Objekty obsahovaly velice skromný inventář čítající pouze pár fragmentů keramiky a štípané industrie. Podle zkoumaného materiálu lze tyto objekty s největší pravděpodobností přiřadit KLPP.

Petr Rataj, Andrea Tobiaszová

Resumé

Velké Hoštice (Bez. Opava). Parz. n. 426/1, Nedbalova Str, Lausitzer Urnenfelderkultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

VESELÍ NAD MORAVOU (OKR. HODONÍN)

Bartolomějské náměstí parc. č. 1010/1. Doba bronzová. Sídliště. Záchranný výzkum.

V souvislosti s výzkumem na Bartolomějském náměstí (viz kap. Středověk a Novověk) se podařilo zachytit ojedinělé sídlištní objekty, které je možno datovat do doby popelnicových polí. Jednalo se o zahloubené kúlové a sídlištní jámy, které se nacházely v celé ploše náměstí. Jejich

větší kumulace se projevovala na západní straně náměstí. Ojedinělé pravěké keramické fragmenty se také nalézaly v mladších uloženinách (Dejmal, Hoch 2009)

Miroslav Dejmal, Aleš Hoch

Literatura

Dejmal, M., Hoch, A. 2009: Veselí nad Moravou, Bartolomějské náměstí, rekonstrukce náměstí. Terénní dokumentace z akce A035/09. Uloženo: Archiv terénní dokumentace, Archaia Brno o.p.s.

Resumé

Veselí nad Moravou (Bez. Hodonín), Bartolomějské-Platz, Urnenfelderkultur, Siedlung. Rettungsgrabung.

VÍCOV (OKR. PROSTĚJOV)

„Díly pod dědinou“. SMK, lužická kultura. Sídliště. Záchranný výzkum.

Ve dnech 9. až 17. září 2010 proběhl záchranný archeologický výzkum vyvolaný výstavbou fotovoltaické elektrárny ve Vícově, okr. Prostějov (ZM ČR 1:10000, list 24-23-10, polygon vymezený body o souřadnicích 251:206, 252:229, 266:229, 266:222, 272:222 a 270 mm od Z a 204 mm od J s. č.). Část polohy „Díly pod dědinou“ byla protknuta sítí liniových výkopů určených pro pokládku kabelů NN. Tyto narušily zásypy 15 archeologických objektů, které byly následně prozkoumány a zdokumentovány (Fojtík 2011).

Nejstarší zjištěnou komponentou byl relikv sídlištního objektu (obr. 18), z jehož výplně bylo vyzvednuto torzo bohatě zdobeného poháru náležejícího kultuře zvoncovitých pohárů pozdní doby kamenné. Jedna ze zásobních jam poskytla kolekci zlomků keramických nádob pozdního vývojového úseku mohylové kultury střední doby bronzové. Zbývající objekty, povětšinou rozměrnější sídlištní či zásobní jámy, náleží starolužickému úseku doby popelnicových polí, tj. počátkům mladší doby bronzové. Zvláštní zmínky zde zasluhuje především objekt 500, jehož výplň tvořila požárová destrukce domu, obsahující velké množství keramiky (včetně celých a rekonstruovatelných nádob), zvířecí kosti, plasticky profilované mazanice, výmazy stěn, fragmenty mazanice „pražnice“ nebo větší hliněné závaží tkalcovského stavu.

Ač se v případě polohy „Díly pod dědinou“ jedná o archeologickou lokalitu již dříve známou díky náhodným nálezům broušených kamenných nástrojů (např. Gottwald 1906, 60) a snad i údajného žárového hrobu s bronzou staršího stupně středodunajské mohylové kultury (Všetička 1937, 193, zde však jako trať „Nové padělky pod dědinou“), přinesly realizované odkryvy řadu zcela nových zjištění o pravěkém osídlení místa a vyzvednutý archeologický materiál významně rozšířil pramennou základnu pro řešení problematiky počátků doby popelnicových polí v geografickém prostoru Hané.

Pavel Fojtík

Literatura

Fojtík, P. 2011: Vícov, „Díly pod dědinou“ 2010, „FVE Vícov 1600 kW“, č. akce 162/10. Archiv ÚAPP Brno, v. v. i., č. j. 9/11. Brno.

Obr. 18. Vícov, okr. Prostějov, „Díly pod dědinou“. Ukázka prozkoumaných sídlištních objektů lužické kultury.

Abb. 18. Vícov, bez. Prostějov, Díly pod dědinou. Detail der Vorratsgrube.

Gottwald, A. 1906: Sídliště neolithická a nálezy kamených nástrojů na Prostějovsku, *Časopis Moravského musea zemského* VI, 41–61.

Všetička, J. 1937: Archeologické nálezy na Plumlovsku. *Časopis Vlasteneckého spolku musejního v Olomouci* 50, 191–195.

Resumé

Vícov (Bez. Prostějov). Flur „Díly pod dědinou“. Mit-teldonauländische Hügelgräberkultur, Lausitzer Urnen-felderkultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

VYŠKOV (OKR. VYŠKOV)

„Nouzka“. Mladší doba bronzová – kultura vela-tická. Sídliště. Záchranný výzkum.

V průmyslové zóně NOUZKA II pokračovala výstavba novým závodem firmy SMC. Lokalita se nachází u jižního okraje Vyškova a na ZM ČR 24-41-15 je vymezena body: A: 420 mm od Z s.č., 51 mm od J s.č.; B: 437 mm od Z s.č., 67 mm od J s.č.; C: 445 mm od Z s.č., 51 mm od J s.č.; D: 430 mm od Z s.č., 41 mm od J s.č. Zkoumaná plocha se nachází na levém břehu Lulečského potoka, který v těchto místech teče souběžně s Rostěnickým potokem, 150 m jižně leží rybník Kačenec. Výzkum jsme provedli na ploše 50 000 m². Jednalo se o velmi řídké osídlenou lokalitu.

Po provedení hrubé skrývky ornice jsme zjistili, že na zkoumané ploše bylo porušeno 11 archeologických objektů. Z části se jednalo o sídlištní, zásobní a odpadní jámy různé velikosti, ve dvou případech šlo o rozsáhlé stavební jámy. V jedné ze zásobnic byla uložena lidská kostra. Pohřbenou byla patrně žena. Ležela v mírně skrčené poloze na pravém boku s hlavou k jihozápadu. Na levém koleni měla kostěnou tyčinku, jediný milodar v hrobě. Závěrem lze říci, že jsme prozkoumali patrně západní okraj velatického sídliště, přičemž východní okraj tvořily objekty nalezené v roce 2008 na ploše stavby centra RAMI.

Blanka Mikulková

Resumé

Vyškov (Bez. Vyškov). „Nouzka“. Jüngere Bronzezeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

ZÁBŘEH (OKR. ŠUMPERK)

Ul. Květinová, p.č. 4261/33. Doba bronzová. KLPP. Sídliště. Záchranný výzkum.

V průběhu června až srpna r. 2010 probíhal na severovýchodním okraji města Zábřeh plošný archeologický výzkum při stavbě komunikace a inženýrských sítí. Byla zjištěna přítomnost archeologických památek z období mladší až pozdní doby bronzové (1250 – 750 př. Kr.) s přesahem do starší doby železné. Jednalo se o sídliště kultury lužických popelnicových polí.

Po skrývce orníční vrstvy, v 10m širokém a přibližně 100m dlouhém pásu stavební plochy, se na mnohých místech jasně rýsovaly zahloubené reliktů objektů. Jejich počet se po důkladném začistění rozrostl na více než 300 objektů. V převážné většině se jednalo o kúlové jámy (pozůstatky nadzemních stavebních konstrukcí – domy, přístřešky) a v menší míře o zatím účelově neidentifikované zahloubené objekty. Sídliště dále pokračuje také severovýchodním a jihozápadním směrem, tudíž se nachází na budoucích stavebních parcelách rodinných domů. Výzkum není prozatím zpracován. Bližší informace budou poskytnuty v příštím roce.

Extravilán. Doba bronzová, KLPP. Sídliště. Záchranný výzkum.

V průběhu června až srpna r. 2010 probíhal na severovýchodním okraji města Zábřeh plošný archeologický výzkum při stavbě komunikace a inženýrských sítí. Byla zjištěna přítomnost archeologických památek z období mladší až pozdní doby bronzové (1250 – 750 př. Kr.) s přesahem do starší doby železné. Jednalo se o sídliště kultury lužických popelnicových polí – lužické a slezsko-plátenické fáze.

Po skrývce orníční vrstvy, v 10 m širokém a přibližně 100 m dlouhém pásu stavební plochy, se na mnohých místech jasně črtaly zahloubené reliktů objektů. Jejich počet se po důkladném začistění rozrostl na více než 300

objektů. V převážné většině se jednalo o kúlové jámy (pozůstatky nadzemních stavebních konstrukcí – domy, přístřešky) a v menší míře o zatím účelově neidentifikované zahloubené objekty lužické kultury (lužická fáze). Do tzv. slezsko-platěnické fáze patří nález pece s četnými zlomky keramických střepů a také žárový hrob s pozůstatky spáleného těla v keramické nádobě. Sídliště dále pokračuje také severovýchodním a jihozápadním směrem, tudíž se nachází na budoucích stavebních parcelách rodinných domů. Výzkum není prozatím zpracován. Bližší informace budou poskytnuty v příštím roce.

Miroslava Plaštiaková

Resumé

Zábřeh (Bez. Šumperk), Květinová Str., Parz. N. 4261/33. Bronzezeit. Lausitzer Kultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

Zábřeh (Bez. Šumperk), Extravillan. Bronzezeit. Lausitzer Kultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

ZLÍN (K. Ú. PŘÍLUKY, OKR. KROMĚŘÍŽ)

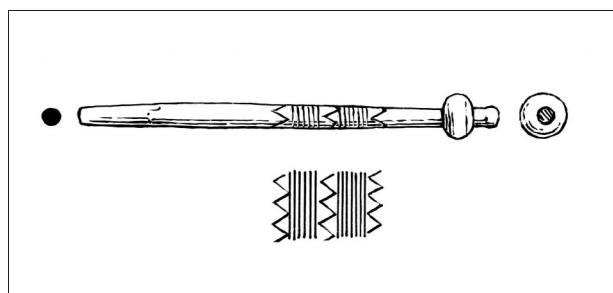
Intravilán obce. KLPP. Kulturní vrstva/sídliště. Záchranný výzkum.

Při výstavbě parkovacího domu (polohu lze určit na ZM ČR 1:10 000 25-32-21 v okolí bodu 270/353 od Z/J s. č.) byla zachycena a prokopána kulturní vrstva obsahující četné keramické zlomky datované do období lužických popelnicových polí. V kulturní vrstvě bylo rozpoznáno několik menších zahloubených objektů a otopných zařízení. Zajímavý je nález bronzové jehlice s vázičkovitou hlavicí (obr. 19).

Ivan Čižmář

Resumé

Zlín-Přiluky (Bez. Kroměříž). Innenbereich. Lausitzer Urnenfelder Kultur. Kulturschicht/Siedlung. Rettungsgrabung.

Obr. 19. Zlín-Přiluky. Bronzová jehlice. Délka 5,5 cm.

Abb. 19. Zlín-Přiluky. Bronzenadel. Länge 5,5 cm.